

VÁŠE PRÁVO!

první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí

PROFEM
— PRÁVO
— POMOC

VAŠE PRÁVO!

první právní pomoc ženám,
obětem domácího násilí

PROFEM
— | PRÁVO
— | POMOC

Brožurka Vaše právo! (10. vydání) je určena nejen ženám ohroženým domácím násilím, ale i ostatním osobám, které se do obdobné situace dostaly.

**Vydání této publikace finančně podpořil
Magistrát Hlavního města Praha a MČ Praha 4.**

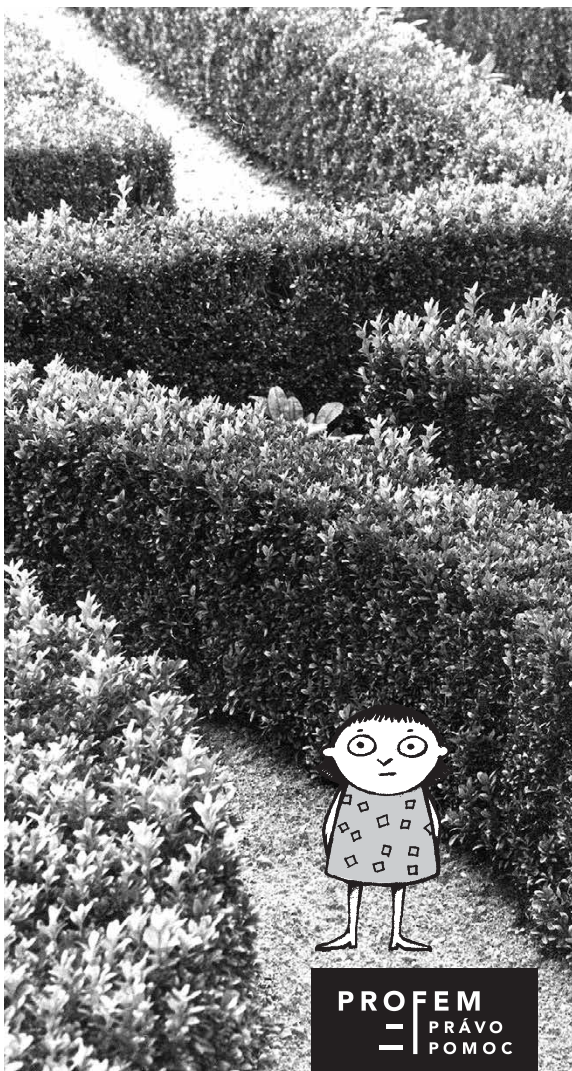
**MĚSTSKÁ ČÁST
PRAHA 4**

© 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2010,
2012, 2016, 2017, 2020 proFem, o. p. s.,
projekt AdvoCats for Women
grafická úprava: © 2002, RedGreenBlue, Jana Štěpánová
ilustrace: © 2002, Iveta Kratochvílová

ISBN: 978-80-907512-2-4

VAŠE PRÁVO!

první právní pomoc ženám,
obětem domácího násilí

PROFEM
— PRÁVO
— POMOC

Úvodem...

Chová se k Vám partner ponižujícím způsobem? Cítíte z partnera strach? Nutí Vás partner k sexu nebo sexuálním praktikám, které Vám nevyhovují? Způsobil Vám partner fyzické zranění? Použil partner násilí vůči Vaším dětem? Zamezuje Vám partner vídat se s kamarádkami, kontroluje, kam chodíte a s kým jste? Vyhrožuje Vám partner násilím nebo zabitím? Pokud je Vám výše popsané chování povědomé, pravděpodobně žijete **ve vztahu s přítomností domácího násilí**. Domácí násilí je dlouhodobé a opakované násilné jednání nebo vyhrožování takovým jednáním, v jehož důsledku dochází k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti nebo hrozí, že k němu dojde. K násilí dochází mezi osobami v rodinném nebo obdobném vztahu, které spolu často žijí ve společné domácnosti. Jedná se o stav, kdy jedna osoba využívá své převahy (fyzické, psychické, ekonomické) nad osobou druhou.

Domácí násilí může nabírat různých podob. Je možné, že zažíváte jen určitý druh násilí (například psychické – vydírání, vyhrožování, manipulace, kontrola), ale ne jiné nebo může docházet ke kombinaci různých druhů násilí v podobě fyzického, psychického, ekonomického, sociálního či sexuálního násilí. Veškeré takové jednání je v naší společnosti trestným činem a nikdo se ho na Vás nemůže dopouštět. Vaším právem je žít bezpečný život bez násilí.

Od prvního vydání této brožury **pro Vaši informaci a ochranu** uplynulo již osmnáct let a mnohé se změnilo. Domácí násilí je sice stále smutnou společenskou realitou, ale řada speciálních ustanovení sloužících k ochraně osob před domácím násilím je již několik let součástí českého právního řádu.

Od 1. června 2004 je domácí násilí trestným činem označeným jako **týrání osoby žijící ve společném obydlí. V zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění** (dále jen „tr. zákoník“), **najdeme tento trestný čin v ustanovení § 199;** v tomto zákoníku byly formulovány také nové skutkové podstaty trestných činů, např. **nebezpečné vyhrožování (§ 353 tr. zákoníku) a nebezpečné pronásledování – stalking (§ 354 tr. zákoníku), které jsou častým pokračováním domácího násilí jen v jiných podmínkách.**

Na trestní postih domácího násilí navázaly v dalších legislativních krocích jiné právní normy netrestní povahy rovněž směřující k ochraně a pomoci jeho obětem. Právní ochrana před domácím násilím není upravena v jednom zákoně; příslušná ustanovení najdeme v normách správního, trestního i občanského práva.

- **Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím** (dále jen „zákon o ochraně před domácím násilím“), nabyl účinnosti 1. ledna 2007.
- V souvislosti s ním byl novelizován **zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění** (dále jen „zákon o policii“), který upravil ochranný institut **vykázání násilné osoby** na dobu deseti dní ze společného obydlí agresora a ohrožené osoby.
- Pomoc osobám ohroženým domácím násilím upravil **zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění** (dále jen „zákon o sociálních službách“). Ten zakotvil speciální pracoviště – **intervenční centra**, která v návaznosti na vykázání poskytují obětem domácího násilí psychickou a sociální pomoc i právní informace. Na intervenční centrum se však může obrátit každá osoba cítící se domácím násilím ohrožena. Intervenční centra úzce spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí¹. Je povinností nejen policie,

1 Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění (dále jen „ZSPOD“).

ale i pracovníků intervenčních center informovat se navzájem o přítomnosti nezletilých dětí v rodinách postižených domácím násilím.

- Od **1. ledna 2014** vstoupila v účinnost komplexní novela občanského zákoníku **zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění** (dále jen „o. z.“) s významným **„zvláštním ustanovením proti domácímu násilí“** (§ 751 a násl. o. z.). To umožňuje soudu, aby na návrh manžela dotčeného tělesným nebo duševním násilím druhého omezil nebo po určitou dobu vyloučil násilníka z práva bydlet ve společném domě nebo bytě.
- V souvislosti s účinností o. z. došlo k rozdělení občanskoprávní procesní normy – občanského soudního řádu, a to takto:
 - **řízení sporná** jsou nadále obsahem **zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění** (dále jen „o. s. ř.“)
 - **řízení nesporná a rozvod manželství** upravuje **zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění** (dále jen „z. ř. s.“). Zde je kodifikován další ochranný institut, a to **„předběžné opatření ve věci ochrany před domácím násilím“** – (§ 400 a násl. z. ř. s.).
- **Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů** a změně některých zákonů, v platném znění, zejména novely č. 56/2017 Sb., (dále jen „ZOTČ“), významně posílil postavení osob poškozených trestným činem, zejména těch, které jsou vyjmenovány v § 2 ZOTČ jako tzv. zvlášť zranitelné oběti. ZOTČ reaguje na mezinárodní úmluvy² a vnáší do českého práva nový pohled na oběti trestných činů, eventuálně i jejich pozůstalé. Vedle již zažitého zmocněnce osoby poškozené upravuje i postavení **důvěrníka oběti**, právo oběti vyjádřit se v každém stadiu trestního řízení k tomu, jak spáchaný trestný čin ovlivnil v současnosti a do budoucna její život, právo specifického okruhu obětí na peněžitou pomoc apod.
- **Novela trestního řádu³ provedená zákonem o obětech trestných činů rozšířila** ochranu oběti před pokračujícím domácím násilím, a to prostřednictvím **„předběžných opatření“ zakotvených v § 88b až 88o tr. ř.** Podle povahy předběžného opatření o jeho uložení rozhoduje soud, nebo státní zástupce.

2 Rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení oběti v trestním řízení. Směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. dubna 2004 o odškodňování obětí trestných činů. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29 EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu.

3 Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, v platném znění (dále jen „tr. ř.“).

- **Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění** (dále jen „zákon o řízení o přestupcích“) je kodexem upravujícím řízení o přestupcích, postavení poškozeného přestupkem, možnost uplatnění náhrady škody proti pachateli, promlčecí dobu přestupků atd., zkrátka se jedná o obecný kodex správního trestání.
- **Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v platném znění** (dále jen „zákon o přestupcích“), vymezuje skutkové podstaty některých přestupků, přičemž skutkové podstaty přestupků spjatých s domácím násilím mohou být zejména ty uvedené v § 5 až § 8.

V následujícím textu Vám chceme poradit, jak postupovat, cítíte-li se ohrožena, a pomoci Vám orientovat se alespoň základně v právní a sociální problematice týkající se ochrany před domácím násilím. Zejména Vám chceme ukázat, na koho se v krizové situaci obrátit, jak můžete uplatňovat svá práva i práva Vašich dětí garantovaná nejen Listinou práv a svobod⁴.

⁴ Listina základních práv a svobod ze dne 16. prosince 1992, č. 2/1993 Sb.

I. Domácí násilí

Víte, co je domácí násilí?

Domácí násilí je dlouhodobé, opakované a stupňující se fyzické nebo psychické týrání osob žijících ve společném obydlí nebo osob blízkých, jejich ponižování, vydírání a zastrašování; je to násilí mezi dospělými členy rodiny, životními partnery, špatné zacházení s dětmi i seniory.

Pro domácí násilí je charakteristické, že:

- pachatel a oběť jsou k sobě citově, sociálně a ekonomicky připoutáni,
- role osoby násilné (pachatele) a osoby ohrožené (oběti) jsou neměnné, za obrácení rolí však nelze považovat sebeobranu oběti,
- k němu dochází v soukromí, ale to nevylučuje, že k napadení nemůže dojít také na veřejnosti
- má svou dynamiku, útoky jsou opakované, mohou se stupňovat v četnosti a intenzitě,
- je těžko prokazatelné, především ty formy, které nezanechávají fyzické stopy.

Domácí násilí devastuje nejen duši a tělo oběti, ale i děti, které v takové rodině žijí a mnohdy jsou svědky násilných ataků mezi rodiči. Statistické údaje hovoří o tom, že ženy jsou významně častěji oběťmi nejen domácího násilí, které tr. zákoník označuje jako **týrání osoby žijící ve společném obydlí**, ale i jiných násilných trestných činů. Podle výzkumů (z roku 2017) věnovaných obětem trestné činnosti dominují ženy mezi oběťmi sexuálního napadení (83 %), domácího násilí (71 %) a stalkingu (65 %).

II. Domácí násilí a jak se můžete bránit

Zažíváte podobnou situaci již delší dobu nebo snad několik let? Nevíte jak z tohoto bludného kruhu ven?

Bojíte se odejít, protože Váš partner/manžel Vás zastrašuje, vyhrožuje Vám, vydírá Vás, že si něco udělá, že přijdete o děti, že Vás zničí? Nemáte vlastní peníze ani podporu rodičů či přátel, nevíte, kde budete s dětmi nadále bydlet? Nemáte finanční prostředky na zastupování advokátem ani na soudní poplatky? Nemáte znalosti, jak v této situaci postupovat, kam se obrátit o radu a pomoc?

Nestyďte se za to, co se Vám děje! Vy nejste odpovědná za chování někoho jiného! Pamatujte si, že násilí, které se nezastaví v samotném počátku, se bude stupňovat. Podobnou situaci jako Vy zažilo nebo zažívá mnoho žen.

Nezapírejte násilí před dětmi, řekněte jim pravdu tak, aby jí porozuměli. Poučte je, jak se v případě útoku Vašeho partnera mají chovat, jak se mohou chránit a jak přivolat pomoc.

Rozhodla jste se svou životní situaci řešit?

Máte někdy pocit, že je Váš partner člověkem dvojití tváře? Navenek pečující, šarmantní, ochotný, zábavný a pozorný, za zavřenými dveřmi se mění v despota, který využívá svou fyzickou, sociální či ekonomickou převahu k demonstraci moci a kontroly nad Vaší osobou? Pak pro Vás může být velmi obtížné prokázat, jak se k Vám partner chová a co vše od něj zažíváte.

Na odchod od násilného partnera je nutné se předem připravit. Řada žen se v obdobné situaci pokouší s násilnou osobou domluvit, dohoda je však možná pouze tehdy, když se chtějí

dohodnout obě strany. Násilný partner často považuje za dohodu to, co chce on, a nezohledňuje Vaše potřeby. Myslete proto na sebe a vytvořte si systém pro zachování vlastního bezpečí, případně bezpečí Vašich dětí.

Obráťte se o pomoc na svou rodinu, přátele, další blízké osoby, kterým důvěřujete, kontaktujte specializovaná centra pomáhající lidem se zkušeností s domácím násilím. V takových poradnách společně s Vámi vyhodnotí rizika vztahu, ve kterém žijete, a pomohou Vám připravit bezpečnostní plán tak, abyste mohla bez obav z násilného vztahu odejít. Dále Vám mohou zprostředkovat služby psychologa či právníka.

Veškeré pocity, které se Vám mohou dostavovat, jako je bezmoc, sebeobviňování, snížené sebevědomí, depresivní ladění, emocionální nestabilita a další, nejsou příčinou, ale naopak důsledkem dlouhodobého jednání Vašeho násilného partnera vůči Vám, případně Vaším dětem.

Co můžete dělat, jste-li fyzicky napadena, ohrožována na zdraví nebo životě?

- Snažte se otevřít okna nebo dveře!
- Volejte o pomoc!
- Pokud jste napadena během volání na policii, hovor nevypínejte!
- Dochází-li k násilným scénám opakovaně, poučte děti (pokud jsou schopné vzhledem k věku situaci pochopit), jak se mají chovat – volat sousedy, příbuzné nebo policii, utéci, schovat se...
- Mějte připravenou únikovou cestu!

Sbírejte důkazy!

- Ukládejte si jakýkoliv důkaz o fyzickém násilí nebo zdemolování bytu, tedy důkazy svědčící o násilném chování manžela/partnera (roztrhaný oděv, vytrhané vlasy, fotografie modřin a jiných zranění, fotografie zničeného nádobí a nábytku, oken, dveří, roztrhané povlečení, rozházené věci atd.).

- Mějte seznam důvěryhodných osob, které můžete v krizové situaci kontaktovat a které budou popř. ochotny také vypovídat.

U lékaře

- Při jakémkoliv zranění navštivte co nejrychleji praktického lékaře, chirurga či gynekologa (i pohotovost).
- Zranění, která mají za následek porušení normálních tělesných nebo duševních funkcí a znesnadňují Vám, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života a vyžadují lékařské ošetření, zakládají trestní odpovědnost pro trestný čin ublížení na zdraví (§ 146 tr. zákoníku).
- Pokud jste utrpěla vážnou, delší dobu trvající poruchu zdraví nebo jiné vážné onemocnění, prodělala mučivé útrapy, které vedly ke ztrátě nebo podstatnému snížení pracovní způsobilosti nebo měly jiné následky, kvalifikované jako těžká újma na zdraví, může být pachatel stíhán pro trestný čin těžkého ublížení na zdraví (§ 145 tr. zákoníku).
- **Postup lékařů při poskytování zdravotní péče osobám ohroženým domácím násilím** byl dán metodickým pokynem ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví zdravotnictví z listopadu 2008, částka 6 (znění lze nalézt na stránkách www.mzcr.cz). Povinností lékaře je vyhotovení lékařské zprávy s podrobným popisem zranění, označením osoby, která je způsobila, a předpokládanou dobou léčení.
- **Postup lékařů při poskytování primární péče při podezření ze syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte** byl dán metodickým pokynem ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví z května roku 2008, částka 3 (znění lze nalézt na stránkách www.mzcr.cz).

Lékařskou zprávu pečlivě uschovejte, poříd'te si i její opis. Bude sloužit jako listinný důkaz v případě trestního řízení i k řízení o náhradě škody, která Vám vznikla.

Bezpečnostní plán

Ve chvíli, kdy z jakéhokoliv důvodu zůstáváte v domácnosti s násilným partnerem, promyslete si následující body a pokuste se vytvořit si vlastní bezpečnostní plán. Bezpečnostní plán je seznam opatření a kontaktů, který Vám může pomoci připravit se na situace akutního ohrožení při násilném chování Vašeho partnera. Ve většině případů nedokážeme ovlivnit násilné chování jiných lidí, ale existuje několik kroků, které je možné udělat pro zvýšení svého bezpečí:

- Mějte u sebe (např. v kabelce či tašce) doklady, klíče, mobil a nějaký peněžní obnos.
- U někoho, komu důvěřujete, mějte uloženu tašku tzv. první pomoci – hygienické potřeby a náhradní oblečení pro sebe a své děti, náhradní klíče od domu/bytu, kanceláře, auta atd., úředně ověřené kopie všech důležitých dokumentů (viz seznam níže).
- Řekněte někomu o Vaší situaci (např. přátelům, příbuzným).
- Noste s sebou telefonní čísla pomáhajících organizací a lidí ve Vašem okolí, kterým můžete důvěřovat a obrátit se na ně, když potřebujete pomoc.
- Pokud jste v nebezpečí a potřebujete pomoc, zavolejte policii (tísňové volání 158, 156, 112).
- V případě zranění vyhledejte lékařskou pomoc, popište, co se stalo, a požádejte zdravotníky, aby Vaši návštěvu zdokumentovali, případně Vám napsali lékařskou zprávu.
- Ukládejte si všechny důkazy o násilí (lékařské zprávy, fotografie modřin a zranění, dokumentaci zničených věcí atd.).
- Promyslete si, kam můžete v případě akutního nebezpečí odejít (rodina, přátelé, azylový dům...).
- Promyslete si únikovou cestu z domu a pokuste se při kritických situacích nezůstávat s partnerem v prostorách bez možností úniku, v místnosti bez oken nebo kde se nacházejí jakékoli možné zbraně (např. nože v kuchyni).
- Najděte si doma „bezpečnou“ místnost, kde se můžete zamknout nebo odkud můžete z domu utéct v případě akutního ohrožení.
- Domluvte si signál se sousedy pro případy, kdy potřebujete pomoc.
- S ohledem na rozumovou vyspělost zahrňte své děti do únikového plánu a nacvičte je s nimi. Ukažte jim bezpečné místo, kde se mohou schovat (pokoj, který jde zamknout), nebo kam mohou utéct v případě, když se schyluje k násilí.

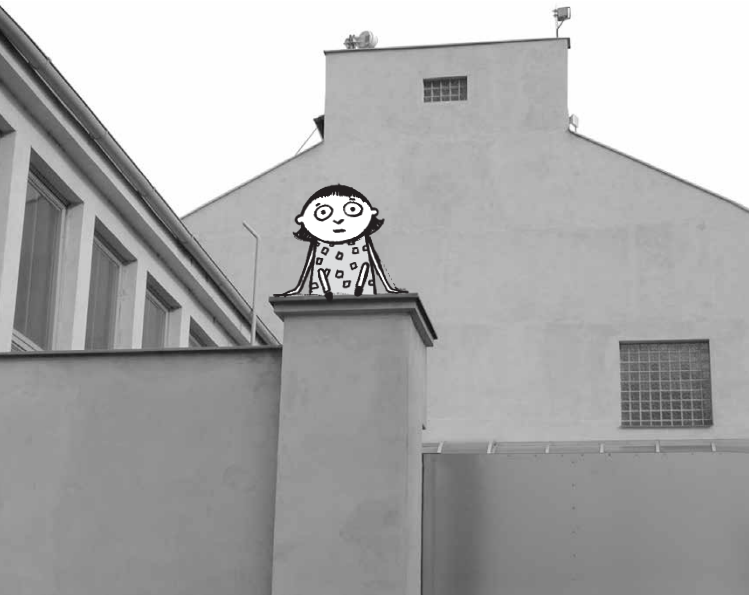
Ujistěte je, že jejich úkolem je být v bezpečí a ne Vás ochránit. Informujte orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) o důvodu opuštění domova.

- Naplánujte si nejbezpečnější dobu k případnému útěku (např. když je partner v práci).

Při odchodu z domova si s sebou vezměte:

- průkaz totožnosti (rodné listy dětí)
- průkaz o nemocenském pojištění (průkazy dětí)
- pravidelně užívané léky, brýle, klíče od bytu, auta, kanceláře
- lékařské předpisy, zprávy a věci denní potřeby pro sebe a děti (oblečení, hygienické potřeby, oblíbené hračky)
- peníze, kreditní karty
- řidičský a technický průkaz
- mobilní telefon / telefonní adresář
- policejní záznamy o dřívějších oznámeních
- doklady o svém vztahu k bytu – nájemní smlouvu aj., případně adresu pronajímatele
- pracovní smlouvu / rozhodnutí o důchodu / rozhodnutí pracovního úřadu / rozhodnutí sociálních úřadů / oddací list

Bezpečnostní plán konzultujte s organizací specializující se na pomoc obětem domácího násilí.

III. Co pro Vás může a má udělat policie

Policisté představují významný článek v řetězu osob podílejících se na prevenci, intervenci, pomoci a řešení případů domácího násilí. Rychlá a účinná reakce policie může být v případech domácího násilí životně důležitá. V zákoně o policii, podle kterého je vykázaní faktickým úkonem, je upravena nejen Vaše personální, ale i teritoriální (osobní a územní) ochrana.

Vykázání

Právní institut vykázaní¹ opravňuje příslušníky policie k vykázaní násilné osoby ze společného obydlí a jeho bezprostředního okolí na dobu 10 dnů ode dne jeho provedení, lze-li důvodně předpokládat, zejména s ohledem na předcházející útoky, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti.

Desetidenní lhůta tak běží ode dne následujícího po dni, kdy k vykázaní došlo! ! Tuto lhůtu nelze zkrátit ani na žádost ohrožené osoby!

Žijete-li ve vztahu nebo rodině, které jsou poznamenány domácím násilím trvajícím po delší dobu, kde se fyzické a psychické násilí opakuje stále častěji, má závažnější následky a Vy jste chováním násilné osoby dlouhodobě ohrožována a zraňována, pak neváhejte a **volejte tísňovou linku 158.**

Policie je povinná na Vaše tísňové volání reagovat a dostavit se do společného obydlí nebo jiných míst (může se jednat např. o hotel, chatu, důležitý je osobní vztah), kde k násilí dochází.

Násilí je přerušeno a ve většině případů je násilná osoba vykázána.

1 Hlava VII. § 44–47 zákona o policii.

Jak postupují policisté při vykázání násilné osoby ze společného obydlí?

Vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě – **tedy Vám** – a vyhotoví **potvrzení o vykázání**, které Vám oběma předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na které se vykázání vztahuje, totožnost osoby násilné i ohrožené, poučení obou stran o právech a povinnostech v době vykázání a možných sankcích při porušení povinností. Odmítnutí podpisu nebo převzetí je zaznamenáno v úředním záznamu.

Jsou-li v domácnosti přítomny děti, dbejte na to, aby policisté v záznamu označili za ohrožené osoby i tyto nezletilé děti.

Vás jako ohroženou osobu policista poučí o možnosti podání návrhu na předběžné opatření² nebo návrhu na dočasné vyloučení nebo omezení práva násilné osoby společný byt užívat³, využití pomoci intervenčního centra⁴, ale i dalších pomáhajících organizací a o následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů⁵.

Vykázaná osoba je povinna:

- neprodleně opustit vymezený prostor,
- zdržet se vstupu do vymezeného prostoru,
- zdržet se styku nebo navázání kontaktu s Vámi – ohroženou osobou,
- vydat policistovi všechny klíče od společného obydlí.

Vykázaná osoba má právo:

- vzít si ze společného obydlí osobní věci, cennosti a doklady,
- jedenkrát v průběhu vykázání si – za asistence policisty – vzít věci nezbytné pro své podnikání nebo výkon povolání,
- být informována o možnostech ubytování.

2 § 400 a násl. z. ř. s.

3 § 751 a násl. o. z.

4 § 60a zákona o sociálních službách.

5 § 337, § 345 tr. zákoníku.

Nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykááním, může na místě podat námitku, která je zapsána do potvrzení o vykáání, nebo do tří dnů písemně uplatnit námitku u krajského ředitelství. Shledá-li příslušné krajské ředitelství, že podmínky pro vykáání nebyly splněny, vyrozumí bez zbytečného odkladu osobu ohroženou i násilnou.

Není-li vykázaná osoba v době policejní intervence ve společném obydlí přítomna, uvede policista adresu útvaru policie, kde si je možno vyzvednout kopii úředního záznamu o vykáání, případně si vykázaná osoba může na tísňové lince 158 ověřovat provedení vykáání⁶.

V případě zranění oběti má policie povinnost zajistit Vám lékařské ošetření. Nezapomeňte prosím na lékařskou zprávu. Nedovolí-li Vám zranění přechodně pečovat o nezletilé děti, pak policie uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí, který zajistí potřebnou péči v širší rodině nebo jinak. Máte možnost využít psychologických, sociálních a jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí.

Nebojte se a neváhejte policii v případě násilného incidentu (ať už jste osoba ohrožená, či svědek incidentu) kontaktovat, a to ani z ostychu; uvědomte si, že jejich úkolem je:

- chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti,
- dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- podpora, péče a pomoc obětem trestných činů a zmírňování následků trestných činů; stát má povinnost řešit prostřednictvím svých orgánů každé porušování lidských práv a svobod. Zásah policie do soukromé sféry je přípustný, pokud je nezbytný při ochraně zdraví, života, práv a svobod jiných, ohrožených osob. **Policie má proto nejen právo, ale i povinnost vstoupit do rodiny, kde se vyskytuje násilí.**

Nenechte se odradit případným nevlídným vystupováním či nevstřícností příslušníků policie, vězte, že mezi jejich povinností patří:

- postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž policejní úkon směřuje, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem,

6 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166 z roku 2009, kterým se stanoví postup policistů v případech domácího násilí.

- dodržovat pravidla zdvořilosti, dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.
- prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem s identifikačním číslem,
- poučit osobu dotčenou úkonem před jeho provedením o právních důvodech, které k úkonu vedou, a o jejích právech.

Jak doporučujeme postupovat v období vykázaní násilné osoby

Vaše první kroky budou směřovat do **intervenčního centra**⁷ ve Vašem kraji. Vzhledem k tomu, že policie má povinnost doručit úřední záznam o vykázaní tomuto pracovišti do 24 hodin po jeho uskutečnění, bude Vás intervenční centrum kontaktovat i samo.

Odborně proškolení sociální pracovníci Vám poskytnou zejména v období vykázaní násilné osoby psychologickou podporu, sociálně-právní pomoc a dostatek informací pro uvážlivé rozhodnutí o dalších životních krocích a zprostředkují Vám pomoc dalších pomáhajících služeb.

V případě přítomnosti nezletilých dětí v rodině doručuje policie v této lhůtě úřední záznam o vykázaní i orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

V systému preventivních opatření proti domácímu násilí je nutné, pro zajištění co nejdříve doby separace od násilné osoby a času pro zotavení i rozhodování oběti, jak postupovat dále, kombinovat dostupné právní instrumenty civilněprávní i trestněprávní povahy.

7 § 60a zákona o sociálních službách.

IV. Ochrana na základě předběžného opatření v civilním řízení

Během desetidenní lhůty vykazání můžete podat u obecného soudu návrh na vydání **předběžného opatření podle § 400 a násl. z. ř. s.**, nebo návrh na **dočasné vyloučení nebo omezení práva násilné osoby užívat společný byt podle § 751 a násl. o. z.**

Předběžné opatření podle § 400 a násl. z. ř. s. má tyto charakteristiky:

- Pro rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření je příslušný okresní (obvodní) soud, v jehož obvodu máte bydliště.
- O předběžném opatření musí být rozhodnuto bezodkladně, nejpozději do 48 hodin poté, co bylo podáno.
- Při podání tohoto návrhu neskládáte jistinu ve výši 10 000 Kč ani neplatíte soudní poplatek.
- Návrh na zvláštní předběžné opatření můžete však podat, aniž by k vykazání došlo, rovněž tak návrh na dočasné vyloučení nebo omezení práva násilné osoby užívat společný byt.
- Podáním návrhu v průběhu vykazání se doba vykazání prodlužuje do dne nabytí právní moci předběžného opatření.
- Předběžné opatření trvá 1 měsíc, lze jej však prodloužit až na nejzazší dobu 6 měsíců od doby jeho vykonatelnosti.
- **POZOR:** rozhodnutí je vykonatelné jeho **VYDÁNÍM** (tj. datum uvedené na rozhodnutí), nikoli jeho doručením apod.
- Předběžné opatření můžete podat i za své nezletilé dítě, pokud je přítomno domácímú násilí či proti němu domácí násilí též směřuje.
- **POZOR:** pro účely tohoto předběžného opatření se za plnoleté má **již dítě 16 let** staré, proto za něj návrh podat nemůžete, ledaže Vám k tomu udělí písemnou plnou moc.
- Prodloužit předběžné opatření lze až na dobu 6 měsíců, ale pozor – pouze na návrh podaný před uplynutím původní jednoměsíční doby. O projednání se nařizuje zpravidla

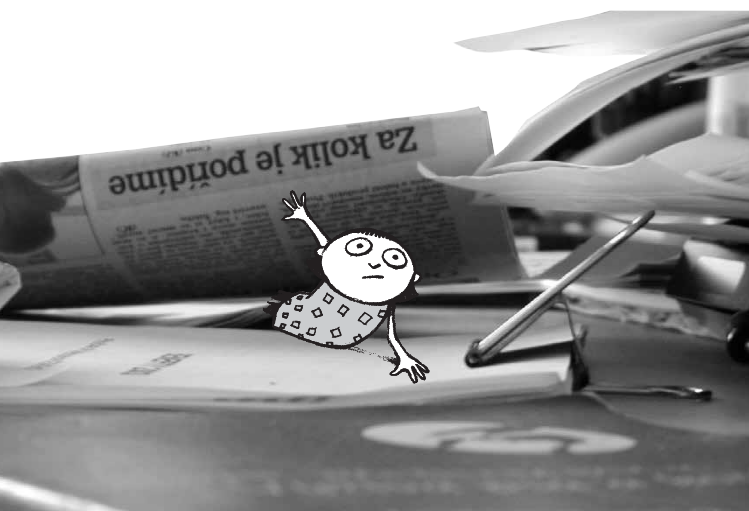
jednání u soudu, v rámci něhož soud vyslýchá účastníky řízení a provádí dokazování o tom, zda je zde nutnost takového prodloužení.

Po dobu trvání předběžného opatření je vhodné zamyslet se nad dalšími kroky, které Vás mohou vést k vystoupení ze spirály domácího násilí. Zvažte, nejlépe po poradě s odborníky, jakým směrem se chcete vydat!

Prostředky právní ochrany před domácím násilím mohou existovat nejen v rovině trestněprávní (viz kapitola IX. a X.), správněprávní (viz kapitola VIII.), ale primárně spočívají v odluce od násilného partnera (viz kapitola VI.) a ochraně nezletilých dětí ve Vaší domácnosti (viz kapitola V.)!

Je-li vážným způsobem ohrožen Váš život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost, může předseda senátu předběžným opatřením uložit účastníku, proti němuž návrh směřuje, tedy osobě násilné, aby:

- a) dočasně opustila byt nebo dům společně s Vámi obývaný, jakož i bezprostřední okolí, nebo aby do něj nevstupovala,
- b) aby se zdržela kontaktu a navazování kontaktů s Vámi.

V. Vaše děti v situaci domácího násilí

Na nebezpečí situace, kdy je dítě svědkem násilí, upozorňuje i rezoluce Rady Evropy z roku 2010. Kdykoli je matka obětí, je velká pravděpodobnost, že dítě je svědkem. Vystavení dítěte násilí vůči matce (případně dalším členům rodiny) je dnes klasifikováno jako forma psychického týrání dítěte s možnými vážnými následky.¹

1. Přítomnost Vašich dětí při domácím násilí

Světová zdravotnická organizace považuje přítomnost dětí u násilí mezi rodiči za jejich psychické týrání. Dle metodického doporučení Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2010 je dítě nepřímou (sekundární) obětí domácího násilí, jestliže je přítomno domácímu násilí, k němuž dochází mezi rodiči, mezi jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte nebo mezi dalšími osobami v domácnosti obývané dítětem. Dítě je třeba považovat za sekundární oběť domácího násilí i v případě, že není osobně přítomno jednotlivým útokům pachatele domácího násilí vůči přímé oběti domácího násilí.

V situacích domácího násilí se může u dětí projevit tzv. syndrom týraného dítěte. Je to sociálně nepřijatelný jev, mnohem širší, než je trestněprávní pojetí špatného zacházení s dětmi. Z deseti příznaků tohoto syndromu dochází v rámci domácího násilí nejméně ke třem projevům: duševnímu týrání, citovému týrání a tzv. pasivnímu týrání-zanedbávání.

Ochrana dítěte je v zákonné sféře zajištěna v několika rovinách, zejména:

- speciálními ustanoveními Části druhé – Hlavy IV. tr. zákoníku. Zde se setkáváme především s trestným činem „**týrání svěřené osoby**“², jedním ze stěžejních trestných činů postihujících domácí násilí páchané ne nezletilých i zletilých závislých na výchově, výživě nebo péči jiného.

1 Ševčík, D., Špatenková, N.: Domácí násilí – kontext, dynamika a intervence. Portál 2011, s. 192.

2 § 198 odst. 1: „Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově...“.

- speciálním zákonem v podobě zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, který konkrétní výkon ochrany dětí svěřuje do rukou orgánů sociálně-právní ochrany dětí³ – tj. sociální pracovníce/pracovníci v místě Vašeho bydliště. Děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jejich výchovu, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami, jsou uvedeny ve skupině dětí, na které se sociálně-právní ochrana zejména zaměřuje!
- speciálním předběžným opatřením ve věcech ochrany před domácím násilím podle § 400 a násl. z. ř. s. Jedná se o nástroj akutní ochrany dětí před domácím násilím, přičemž jej můžete podat jménem svých dětí Vy osobně, nebo pracovník/pracovnice OSPOD, pokud Vám to situace neumožňuje.

Požadujte proto důsledně, aby orgány činné v trestním řízení, sociální pracovníce/pracovníci, ale i soudy věnovali Vašim dětem zvýšenou pozornost a respektovali jejich oprávněné zájmy a pocity a využívali důsledně právní instituty, které právní řád nabízí k ochraně dětí. Násilníkům dětí do rukou nepatří!

2. Zákonné prostředky ochrany dětí

Kdy je vhodné vyhledat pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD):

1. když dítě, které Vás brání, se stane objektem útoku násilníka nebo násilím používaným vůči dítěti Vás násilník vydírá!
2. když násilník na Vás křičí, je vulgární, vyhrožuje Vám, bije Vás, vymáhá sexuální pozornost, ničí zařízení, ponižuje Vás, a to vše v přítomnosti dětí!
3. když děti vidí následky domácího násilí, Vaše zranění, zničené věci apod., nezapírejte, děti cítí a vidí víc, než si myslíte!
4. když Vám násilník nedává peníze na domácnost, požívá alkohol, drogy, je závislý na hracích automatech, nepracuje, není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, tedy Vás i děti přivádí do stavu nouze!

3 § 6 odst. 1 písm. g) ZSPOD.

5. když jste se rozhodla požádat za trvání manželství (partnerství) soud o rozhodnutí, komu děti budou svěřeny do výchovy, kolik bude druhý z rodičů platit výživné, jaký bude kontakt druhého rodiče s dětmi!
6. když jste se rozhodla podat návrh na rozvod manželství!
7. když jste pod tlakem násilností opustila společnou domácnost spolu s dětmi a uchýlila se do azylového zařízení, k rodičům, k přátelům!
8. když jste utekla před násilným útokem bez dětí, muž děti zadržuje a Vás označuje za špatnou matku!
9. když u Vás zasahovala policie a máte v ruce protokol z místa činu, lékařskou zprávu o zraněních, podala jste trestní oznámení a eventuálně dala souhlas se zahájením trestního stíhání!
10. když jste se svými silami tzv. „v koncích“, nevíte si rady, jak dál postupovat, abyste neublížila dětem, nebo dokonce o ně nepřišla!

Při své činnosti bere orgán sociálněprávní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje⁴.

Péče soudu o nezletilé

A) Předběžná opatření

Velký význam pro zatímní, dočasnou úpravu poměrů Vašich dětí mají tzv. předběžná opatření. Tato opatření se používají v situaci, kdy je nutné upravit životní poměry Vašich dětí a Vás ještě předtím, než pravomocně rozhodne soud, nebo též v situaci, kdy jste spolu se svými dětmi bezprostředně ohrožena domácím násilím.

1. Předběžné opatření podle § 400 a násl. z. ř. s.:

- návrh můžete podat jménem svých dětí Vy nebo pracovník/ pracovníce OSPOD v místě Vašeho bydliště nebo advokát/ advokátka na základě plné moci. Pozor – za nezletilé se považuje dítě do 16 let (nikoli do 18 let).
- O tomto návrhu rozhodne soud do 48 hodin.

4 § 8 odst. 2 ZSPOD.

- Trvání předběžného opatření je 1 měsíc ode dne vydání.
- Lze prodloužit při splnění zákonných podmínek až na 6 měsíců.
- Tímto opatřením můžete dosáhnout toho, aby:
 - Váš násilný partner/manžel dočasně opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo aby do něj nevstupoval;
 - Váš násilný partner/manžel nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo bezprostředního okolí Vašeho a Vašich dětí (je dobré podat návrh nejen jménem dětí, ale též přímo za sebe);
 - se Váš násilný partner/manžel zdržel setkávání s Vámi a Vašimi dětmi nebo nežádoucího sledování a obtěžování jakýmkoliv způsobem⁵.

2. Předběžné opatření podle § 452 a násl. z. ř. s.

Toto opatření se vydává v případě, že se dítě ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče, bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o dítě pečovat. Za nedostatek řádné péče může být považována i situace, kdy je Váš partner/manžel vykázn, je ve vazbě, příp. v léčebně v důsledku svého předchozího násilného jednání. Toto předběžné opatření má svůj hmotněprávní základ v § 924 o. z.

- Lhůta pro rozhodnutí soudu je 24 hodin.
- Návrh může podat pouze pracovník/pracovnice OSPOD, podnět k jeho podání může vzejít i od Vás.
- Tímto opatřením můžete dosáhnout toho, aby:
 - Vaše dítě bylo umístěno do Vašeho výlučného výchovného prostředí.
 - Vaše dítě bylo umístěno přechodně do jiného výchovného prostředí (např. Vašich rodičů), pokud Vy sama nejste schopna se o dítě řádně postarat, např. v důsledku dlouhodobého pobytu v nemocnici zaviněného důsledky domácího násilí.

3. Předběžné opatření podle § 74 a násl. o. s. ř. nebo § 102 o. s. ř.)

Toto opatření se vydává v případě, že je třeba zatímně upravit poměry Vašich dětí a Vás před tím, než pravomocně rozhodne soud o úpravě práv a povinností k dětem.

- Návrh jste oprávněna podat Vy samostatně, jako navrhovatelka, společně s návrhem na úpravu práv

⁵ § 405 z. ř. s.

a povinností k dětem do budoucna (podle § 74 o. s. ř.) nebo v případě, že již soudní řízení běží, podle § 102 o. s. ř.

- O návrhu rozhoduje soud, není-li zde nebezpečí z prodlení, do 7 dnů poté, co byl podán.
- Tímto předběžným opatřením můžete dosáhnout toho:
 - aby otec dětí a Váš manžel/partner **platil** výživné nezaopatřeným dětem, eventuálně i Vám, v nezbytné míře;
 - aby otec **odevzdal** děti do Vaší péče, eventuálně do péče osoby jiné, kterou označí soud;
 - aby otec (manžel/partner) něco **vykonal**, něčeho se **zdržel** (např. násilného chování);
 - aby otec (manžel/partner) nenakládal s určitými věcmi nebo právy (např. prodej bytu, zařízení domácnosti apod.).⁶

Předběžným opatřením nemůžete žádat, aby soud vydal totožné rozhodnutí, jako vydá ve věci samé. Můžete žádat, aby otec odevzdal děti do Vaší péče, nikoliv aby soud svěřil děti do Vaší péče, o tom bude rozhodovat soud až na konci řízení!

B) Řízení ve věci samé

Rozhodující roli mají soudy, a to zejména v případech neshody rodičů o podstatných věcech týkajících se dítěte a při úpravě poměrů dětí, jejichž rodiče spolu dočasně nebo trvale nežijí. Základem právní úpravy mezi rodiči a nezletilými dětmi je institut rodičovské odpovědnosti, který je chápán jako souhrn práv a povinností rodičů vůči nezletilým dětem a zahrnuje péči o zdraví, tělesný, rozumový a mravní vývoj dítěte. Pokud osobní život a chování rodiče je v rozporu s dobrými mravy, může to být i důvod pro zákaz styku takového rodiče s dítětem, je-li to v zájmu dítěte. Soudy však styk zakáží zpravidla jen v případech, kdy se otec dopouštěl násilného jednání i vůči dítěti.

Péče soudu o nezletilé je procesně upravena v příslušných ustanoveních zákona o zvláštních řízeních soudních⁷. Soud rozhoduje především o výchově a výživě nezletilých dětí, pokud rodiče spolu nežijí, nebo sice žijí, ale jeden z rodičů neplní své

⁶ § 76 o. s. ř.

⁷ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění.

vyživovací a výchovné povinnosti. Nedojde-li k dohodě a jeden, eventuálně oba rodiče se obrátí s takovým návrhem na soud, pak soud rozhoduje o tom, do čí péče budou děti svěřeny, jak bude druhý rodič přispívat na jejich výživu, jaký bude jeho kontakt s dětmi. Soud může, vyžaduje-li to zájem dětí, styk s druhým rodičem zakázat nebo omezit. Rozhoduje o přiznání, omezení, zbavení nebo pozastavení rodičovské odpovědnosti.⁸

Všechna tato řízení jsou bezplatná. Navrhovatelkou můžete být Vy nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), který vystupuje v řízení jako opatrovník dítěte.

Rozhodnutí vydaná v těchto věcech nejsou do budoucna neměnná! Změní-li se poměry, může soud změnit rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném⁹.

K trestněprávní ochraně dětí viz kapitola IX. a X. dále.

8 § 466 a násl. z. ř. s.

9 § 475 z. ř. s.

VI. Rozvod manželství

Zvažte prosím rizika. K nejzávažnějším násilným činům dochází v období odchodu od partnera a rozvodu.

1. Rozhodla jste se pro rozvod manželství?

Pravidla pro rozvod manželství (jeho hmotněprávní i procesněprávní úprava) jsou zakotvena v **§ 755 a násl. o. z. a § 383 a násl. z. ř. s.**

Stále však platí, že k pravomocnému rozvodu manželství nedojde, dokud není pravomocně rozhodnuto o úpravě životních poměrů Vašich dětí, tj. v čím výchovném prostředí budou žít po rozvodu, kolik bude druhý rodič platit výživné a jak se bude s dětmi nadále stýkat. **Úprava styku s dětmi není podmínkou rozvodu, nicméně doporučujeme styk upravit již v řízení o úpravě práv a povinností k dětem. Předejdete tak mnohým střetům s bývalým partnerem/manželem do budoucna!**

Umožňují-li to Vaše vztahy s manželem, lze volit cestu **tzv. nesporného rozvodu**, v rámci něhož soud nezkoumá příčiny rozvratu manželství, není třeba absolvovat více soudních jednání a vůbec se jedná o nejhodnější alternativu rozchodu, i s ohledem na skutečnost, že jsou již do budoucna postaveny najisto Vaše majetkové poměry a otázka bydlení.

Podmínkou tohoto postupu však je, že:

- manžel se k návrhu připojí (lze podat společný návrh, kde oba budete navrhovateli),
- manželství trvalo nejméně jeden rok a manželé spolu déle než 6 měsíců nežijí,
- soud v řízení o nezletilé děti schválil Vaši dohodu s manželem ohledně práv a povinností k těmto dětem,
- s manželem jste se dohodli na úpravě majetkových poměrů, svého bydlení a případně svého výživného na dobu po rozvodu (dohoda musí být opatřena ověřenými podpisy obou).¹

1 § 757 o. z.

Soud může v takovémto případě rozhodnout i bez Vaší přítomnosti při nařízeném soudním jednání.

V situaci domácího násilí není však bohužel pro tento tzv. nesporný rozvod většinou vůle účastníků, v takovém případě budete nucena podstoupit rozvodové řízení tzv. spornou cestou.

Při **sporném rozvodu** je třeba podat návrh, přičemž vzhledem k opakovanému domácímu násilí vůči Vám budete pravděpodobně navrhovatelkou Vy. Může se ale stát, že Vás Váš manžel s návrhem na rozvod a úpravu poměrů k nezletilým dětem předejde. Důsledně zpochybněte a vyvráťte všechna lživá tvrzení, která ve svých podáních o Vás a o Vaší péči o nezletilé děti uvedl. Soud bere shodná tvrzení účastníků za prokázaná a pokud se k nim nevyjádříte, mohl by mít za to, že s Vaším manželem souhlasíte!

Násilní manželé s rozvodem zpravidla nesouhlasí. Můžete očekávat hrubé jednání, patrně osočování jako špatná matka, manželka a partnerka. Soud bude zjišťovat příčiny rozvratu manželství². **Je tedy na Vás, abyste měla důkazy o násilnostech páchaných vůči Vaší osobě (audio či video nahrávky, fotografie, lékařské zprávy, výpisy SMS apod.) a měla svědky, kteří budou ochotni u soudu vypovídat. Tedy nesete tzv. důkazní břemeno, že manželství je trvale a hluboce rozvráceno a nelze očekávat, že se manželské soužití obnoví.**

Opět zdůrazňujeme, že zákon požaduje, aby ještě za trvání manželství byly pravomocně upraveny poměry nezletilých dětí pro dobu po rozvodu. Můžete však v tomtéž řízení žádat, aby byly upraveny i pro dobu do rozvodu manželství³.

Požadujte, aby soud spojil řízení o úpravě poměrů nezletilých dětí před rozvodem s úpravou po rozvodu!

2 § 756 o.z.

3 § 112 o.s.ř.

V situacích, kdy k rozvodu dochází z důvodů domácího násilí, nebude přicházet v úvahu ani tzv. rozvod ztížený⁴, kdy jeden z manželů, který rozvrat manželství nezavinil, prokazuje, že by mu rozvodem vznikla závažná újma.

2. Bydlení do rozvodu manželství

Stalo-li se další soužití manželů z důvodu násilného chování jednoho vůči druhému nesnesitelným, může soud na návrh jednoho z nich omezit právo společného nájmu bytu u toho z manželů, který se násilně choval, anebo může právo společného nájmu vyloučit na určenou dobu⁵. I v tomto případě přihlédně soud ke skutečnosti, který z manželů svým chováním způsobil, že se jejich soužití stalo nesnesitelným.

Doba, po kterou dané soud nařídí, činí 6 měsíců. Na návrh lze rozhodnout znovu, pokud jsou k tomu závažné důvody. **Důkazní břemeno, tj. že společné bydlení je v důsledku násilného jednání manžela nesnesitelné, je na Vás.**

Mějte proto v ruce důkazy o domácím násilí.

Dočasné řešení Vašeho společného soužití může být řešeno také uplatněním institutu vykázání Vašeho násilného partnera (Policíí ČR na 10 dní) nebo rozhodnutím soudu v předběžném opatření⁶ na dobu 1 měsíce a s možným prodloužením až na maximální dobu 6 měsíců. Tím je násilníkovi okamžitě zabráněno setrvat s Vámi ve společném obydlení, vstupovat do něj i jeho nejbližšího okolí a navazovat kontakt s Vámi.

3. Bydlení po rozvodu manželství

Získání pravomocného rozsudku o tom, kdo nadále bude společně obydlení obývat, je možné až po rozvodu manželství. Právní úprava opět optimisticky předpokládá, že se rozvedení manželé dohodnou o tom, který z nich bude v domě nebo bytě nadále bydlet⁷.

4 § 755 odst. 2 o. z.

5 § 751 o. z.

6 § 405 z. ř. s.

7 § 768 odst. 1 o. z.

Zaniklo-li manželství rozvodem a manželé měli k domu nebo bytu, v němž měli rodinnou domácnost, **stejně nebo společně právo** (společné nájemní právo manželů) a nedojde k dohodě, zruší soud, na základě návrhu jednoho z nich, podle okolností případu dosavadní právo toho z rozvedených manželů, na kterém lze spravedlivě požadovat, aby dům nebo byt opustil, a případně rozhodne o náhradě tomuto manželu. Soud při svém rozhodování bere zřetel:

- na zájmy nezletilých dětí,
- na stanovisko pronajímatele (vlastníka domu, bytu)⁸,
- na další okolnosti případu (např. domácí násilí atd.).

Mějte proto v ruce důkazy o domácím násilí, eventuálně doklady o tom, že jste náklady spojené s bydlením hradila případně sama a že děti jsou svěřeny do Vaší výchovy!

Rozvedený manžel, který má dům nebo byt opustit, má právo tam bydlet, dokud mu druhý manžel nezajistí náhradní bydlení, ledaže mu tato náhrada nebyla soudem přiznána; v tomto případě má právo v domě nebo bytě bydlet nejdéle jeden rok⁹.

Zaniklo-li manželství rozvodem a manželé neměli k domu nebo bytu stejné nebo společné právo, rozhodne soud na návrh manžela, který má k domu nebo bytu právo vlastnické nebo jiné věcné právo, popřípadě který má výhradní nájemní právo, o povinnosti druhého manžela se vystěhovat

4. Opuštění rodinné domácnosti

Pokud se rozhodnete od svého partnera tzv. odejít, protože se Vám jeho násilné jednání stane nadále neúnosným, **nepůjde ve Vašem případě o opuštění domácnosti¹⁰, které předpokládá § 699 o. z.** Opuštění rodinné domácnosti, z kterého Vás bude otec dětí vinit a které má své zákonné důsledky uvedené v ustanovení § 699 o. z., můžete vyvrátit tím, že:

8 § 768 odst. 1 o. z.

9 § 768 odst. 2 o. z.

10 § 699 o. z.

- oznámíte na policii, že jste z bytu utekla po předchozím fyzickém napadení nebo v důsledku dlouhodobého psychického týrání,
- na útočníka podáte trestní oznámení, eventuálně dáte souhlas s trestním stíháním,
- dostavíte se k lékaři, který potvrdí rozsah Vašich zranění, a
- na OSPOD oznámíte, kde se budete s dětmi dočasně zdržovat do doby, než dojde ke zklidnění (řešení) vzniklé situace.

Máte-li důvodné obavy z dalšího násilí, požádejte o utajení místa Vašeho pobytu. V žádném předpise není uvedena povinnost, že OSPOD musí uvést adresu, na které se dítě s matkou zdržuje, je-li tu důvodné podezření, že druhý rodič narušuje jeho řádný vývoj.

Pozor!

Opustí-li Váš partner společnou domácnost bez důvodu, který je hodný zvláštního zřetele, a vyžadují-li to zájmy nezletilého, který s Vámi v původní domácnosti zůstal, má Váš partner povinnost podílet se na náhradě nákladů domácnosti, kterou opustil.

5. Společné jmění manželů

Společné jmění manželů¹¹ tvoří majetek, který nabyl některý z manželů nebo oba společně za trvání manželství, a to s výjimkami dále uvedenými.

Do společného jmění nepatří¹²:

- majetek získaný dědictvím nebo darem,
- náhrada nemajetkové újmy na přirozených právech jednoho z manželů,
- věci sloužící osobní potřebě jednoho z manželů,
- majetek, který jeden z manželů nabyl právním jednáním vztahujícím se k majetku náležejícímu do jeho výlučného vlastnictví,
- majetek, který jeden z manželů nabyt náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

11 § 708 a násl. o. z.

12 § 709 odst. 1 o. z.

Společné jmění **udržují a užívají oba manželé společně**. Během trvání manželství může **soud na návrh některého z manželů společné jmění zúžit** (např. pro gamblerství, zneužívání drog).

Společné jmění zaniká pravomocným rozvodem manželství (právní mocí rozsudku o rozvodu manželství).

Základní zásadou pro vypořádání společného jmění je princip stejné velikosti podílů¹³. Významným hlediskem, k němuž soud přihledne při vypořádání společného jmění a v důsledku kterého může nastat nerovnost podílů, jsou např.¹⁴:

- zájmy a potřeby nezletilých dětí,
- rozsah péče o rodinu,
- zásluhy o nabytí a udržení společných věcí.

Vypořádání společného jmění je možné písemnou dohodou mezi manželi. **Není-li možná, provede je na návrh jednoho z manželů soud**. Tato situace je typická, rozvádíte-li se z důvodů domácího násilí. Nedošlo-li do 3 let po rozvodu k dohodě nebo nepodal-li ani jeden z rozvedených manželů návrh na vypořádání společného jmění k soudu, platí, že¹⁵:

- hmotné věci movité jsou ve vlastnictví toho z nich, kdo je užívá pro potřebu svou nebo své rodiny či rodinné domácnosti jako výlučný vlastník,
- ostatní movité věci a nemovité věci jsou v podílovém spoluvlastnictví obou a jejich podíly jsou stejné.

6. Stížnost pro průtahy

Řízení o rozvod manželství je, v případě sporného typu rozvodu, velice časově náročné. Bývá často ztěžováno jednáním protistrany, která třeba i účelově s odlukou nesouhlasí. Domníváte-li se, že v soudním řízení dochází k průtahům, dále v případě nevhodného chování soudních osob nebo narušování důstojnosti řízení, můžete podat stížnost¹⁶.

Stížnost **adresujte předsedovi soudu, u kterého řízení probíhá** (např. u obvodního či okresního soudu). Takovou

13 § 742 odst. 1 písm. a) o. z.

14 § 742 odst. 1 a 2 o. z.

15 § 741 o. z.

16 Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.

stížnost můžete podat i ústně v kanceláři příslušného soudu. Pokud podáváte stížnost ústně, je orgán státní správy soudu (soudní úředník) povinen vyhotovit příslušný písemný záznam. Jeho kopii si vyžádejte.

Stížnost na průtahy v řízení musí být vyřízena do 1 měsíce, ostatní stížnosti do 2 měsíců, a Vy musíte být vyrozuměna, jaká opatření k nápravě byla přijata. Nejste-li s řešením spokojena, můžete se obrátit na předsedu soudu nejbližšího vyššího stupně (obvod – město, okres – kraj).

Podávala-li jste pouze stížnost na průtahy v řízení, která nebyla vyřízena k Vaší spokojenosti, máte další možnost, a to podat **návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu** (např. stanovení data soudního jednání). Návrh na určení lhůty podáte u soudu, u kterého k průtahům v řízení dochází. Tento soud je povinen do 5 dnů Vaši stížnost postoupit soudu nejbližšího vyššího stupně. Ten, pokud je Vaše stížnost oprávněná, určí lhůtu k provedení procesního úkonu, u něhož namítáte průtahy. Touto lhůtou je soud, u kterého řízení probíhá, vázán. Soud nejbližšího vyššího stupně rozhodne do 20 dnů od doručení „návrhu“ a usnesení o tom, zda návrhu bylo vyhověno, nebo byl zamítnut, Vám musí být doručeno.

Stížnost nebo návrh na určení lhůty můžete uplatnit v občanském soudním řízení jako jeho účastnice a v trestním řízení jako poškozená. Z podávané stížnosti nebo žádosti na určení lhůty musí být patrné, že:

- jste osoba podávající stížnost (jméno, příjmení, bydliště);
- o jakou věc a jaký procesní úkon se jedná (např. řízení o výchově a výživě dětí, nařízení jednání). Uveďte spisovou značku, pod kterou je věc vedena;
- v čem spatřujete průtahy řízení (např. dlouhé lhůty předchozích jednání, uveďte data jednání) a čeho se domáháte (např. ve věci);
- nezapomeňte stížnost podepsat, uvést datum a nechat si potvrdit kopii v podatelně soudu.

VII. Poplatková povinnost, osvobození od soudních poplatků, bezplatná právní pomoc, náhrada škody v občanskoprávním řízení

1. Poplatková povinnost

Podání návrhu v občanskoprávním řízení, počínaje rozvodem až po zrušení společného nájmu bytu a vypořádání společného jmění, je spojeno se soudními poplatky.¹ K těmto poplatkům Vám přibudou ještě náklady spojené s řízením u soudu a právním zastoupením.²

Obecně je stanovení výše soudního poplatku poměrně složité, závisí na celé řadě okolností. U některých položek sazebníku poplatků se jedná o obecně stanovené částky, např. za návrh na zahájení řízení o rozvod manželství zaplatíte 2 000 Kč, u některých se základní sazba zvyšuje vzhledem k obsahu soudního řízení (např. soudní poplatek za vypořádání společného jmění má svou základní část 2 000 Kč, která se zvyšuje o 5 000 Kč za každou nemovitou věc a 15 000 Kč za každý obchodní závod³).

Výše soudního poplatku se, s ohledem na četné změny zákonů, může v čase lišit od shora uvedené informace, proto doporučujeme informovat se předem o tom, kolik soudní poplatek bude činit!

- 1 Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění (dále jen „ZSP“).
- 2 Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v platném znění (dále jen „AT“).
- 3 Položka 6 sazebníku poplatků (příloha k ZSP).

Soudní poplatek můžete uhradit:

- a) v kolcích přímo vylepením na návrh, nebo
- b) na účet sdělený Vám ve výzvě soudu.

Obecně platí, že soudní poplatky do 5 000 Kč by měly být uhrazeny vylepením tohoto poplatku v kolcích na návrh ve věci samé!

Nezpoplatňují se návrhy týkající se:

- úpravy poměrů u nezletilých dětí,
- osvojení,
- určení vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- návrhu na vydání předběžného opatření (resp. některých typů)

a některé další věci, které se však netýkají otázek řešených v této brožurce.

2. Osvobození od soudního poplatku

Můžete požádat o osvobození od placení soudních poplatků⁴. Na toto osvobození nemáte ze zákona právní nárok, proto musíte doložit svoji majetkovou situaci a vždy bude záležet na posouzení Vašich konkrétních finančních možností, zda Vám bude osvobození přiznáno buď zcela, nebo jen zčásti.

O osvobození od soudních poplatků je nejlépe požádat ihned při podání návrhu na zahájení řízení. Žádat se ale může v průběhu celého řízení.

V návaznosti na Vaši žádost o osvobození od soudních poplatků Vám soud zašle zpravidla k vyplnění tiskopis (vzor č. 58) označený jako Prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro účely osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce (dále jen „prohlášení“). Prohlášení si pozorně přečtete, pravdivě vyplňte všechny jeho části a opatřete písemnými důkazy (např. smlouva

4 138 o. s. ř.

o nájmu, rozhodnutí o dávkách, rozhodnutí o přiznání invalidity, lékařské zprávy apod.). Uvedení nepravdivých údajů, údajů neúplných či nedoložených důkazy Vás limituje z kladného vyřízení takové žádosti!

Pozor! Soud však může své kladné rozhodnutí změnit, pokud se změní i Vaše majetkové poměry.

3. Bezplatné právní zastoupení

Jako účastnice občanskoprávního řízení máte právo dát se zastupovat zástupcem, kterého si sama zvolíte. Může to být advokát/ka, notář/ka nebo obecný zmocněnec / obecná zmocněnkyně. Pro určité typy soudních řízení je přípustné též zastoupení dalšími subjekty⁵.

Je-li Vaše finanční situace natolik obtížná, že splňujete podmínky stanovené pro osvobození od soudních poplatků, můžete požádat soud o stanovení (bezplatného) právního zástupce⁶. Je však podmínkou, aby stanovení zástupce sloužilo k ochraně Vašich zájmů, nesmí se tedy jednat o svévolné či zjevně bezúspěšné uplatňování či bránění práva.

Pokud patříte mezi ty ženy, které si nemohou dovolit využít poskytnutí právních služeb ze strany advokáta/ky pro tíživou finanční situaci, což bývá v situacích domácího násilí pravidlem, můžete požádat též Českou advokátní komoru o určení (v tomto případě bezplatného) advokáta/ky⁷. Proces přidělení advokáta/ky Českou advokátní komorou pro konkrétní případ je však velmi zdlouhavý.

Jednou z možností je požádat o Vaše zastupování v jednání před soudem a případně i jinými institucemi (např. před orgány sociálně-právní ochrany dětí) tzv. obecného zmocněnce / obecnou zmocněnkyni⁸, osobu znalou nejen práva, ale i problematiky domácího násilí. Role obecného zmocněnce však má svá omezení!

5 Např. § 25b, § 26 o. s. ř.

6 § 30 o. s. ř.

7 § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění.

8 § 27 o. s. ř.

Přesto se na nestátní neziskové organizace zabývající se domácím násilím v rodině a domácnosti obraťte, hledáte-li právní radu nebo jinou pomoc a podporu! Při výběru advokáta též dbejte na jeho zkušenosti v oblasti rodinného práva a problematiky domácího násilí.

4. Náhrada škody

Byla-li jste zraněna či v důsledku domácího násilí trpíte závažnými psychickými následky, můžete na tom, kdo Vám dané způsobil, požadovat mimo jiné kompenzaci za:

- a) náklady spojené s péčí o zdraví
- b) bolestné.
- c) ztížení společenského uplatnění
- d) ztrátu na výdělku či důchodu

Žalobu o náhradu škody podejte u obvodního (okresního) soudu ve svém bydlišti.

- Buďte připravena na to, že musíte prokázat úmysl Vámi tvrzené skutečnosti.
- Žalovanou částku si můžete sama přibližně určit podle informací a návodu na www.nsoud.cz (Bolestné a ztížení společenského uplatnění se totiž vypočítává podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Metodika není sice ze své povahy závaznou, ale fakticky z ní soudy při stanovení výše náhrad bolestného vycházejí.) nebo
- vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. Doporučuje se částku rozumně nadhodnotit.
- Žalovanou částku Vám může spočítat i ošetřující lékař/lékařka, popřípadě znalec z oboru zdravotnictví, ale za tuto službu musíte zaplatit.

VIII. Možnosti a meze přestupkového řízení

Pokud nedosahuje domácí násilí intenzity trestného činu, bývá řešeno v rámci přestupkového řízení. Přestupky, kterými je možno postihnout domácí násilí mezi osobami blízkými, patří mezi **přestupky podmíněné souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku**, pokud jim však **nepředcházelo vykazání**¹ (v takovém případě není souhlas postižené osoby třeba).

- Tyto přestupky jsou projednávány z úřední povinnosti a se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. **Lhůta k podání souhlasu je určena správním orgánem a nesmí být kratší než 30 dnů. Až do doby vydání rozhodnutí o odvolání může být tento souhlas vzat zpět!**
- Byla-li spácháním přestupku **postižena osoba mladší 18 let** nebo byl-li přestupek důvodem **vykazání** ze společného obydlí, zahájí správní orgán řízení nebo v již zahájeném řízení pokračuje **bez souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku!**
- V přestupkovém řízení **nejste účastníkem řízení, pouze v případě, že Vám byla přestupkem způsobena škoda** a tuto škodu uplatníte v rámci řízení. Nárok musíte uplatnit nejpozději při prvním ústním jednání.
- I přes to, že nebudete účastníkem řízení, však v přestupkovém řízení máte právo, pokud jste dala souhlas s řízením, být vyrozuměna o zahájení řízení, navrhopvat důkazy, vyjádřit své stanovisko, nahlížet do spisu, účastnit se ústního jednání, být přítomna při všech úkonech v řízení, vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům a na oznámení rozhodnutí.²
- Přestupky související s domácím násilím bývají často přestupky proti občanskému soužití³

Takového přestupku se dopustí ten, kdo:

- a) jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí,
- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví,

1 § 79 zákona o řízení o přestupcích.

2 § 71 zákona o řízení o přestupcích.

3 § 7 zákona o přestupcích.

c) úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním, újmou na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo hrubým jednáním.

Za přestupky uvedené pod písmenem b) a c) lze uložit pokutu do 20 000 Kč a pod písmenem a) do 10 000 Kč. Při opakovaném spáchání takových přestupků se tyto částky zvyšují.

- **Nově může být pachateli přestupku ve věci domácího násilí uloženo omezující opatření spočívající v povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládnání agrese a násilného chování.**

Schraňujte záznamy o zákrocích Policie ČR ve Vašem obydlí, stejně tak jako lékařské zprávy, SMS zprávy či e-maily obsahující výhrůžky, audio či vizuální nahrávky násilného jednání partnera, vše pro účely přestupkového řízení.

IX. Trestněprávní ochrana

Platné trestní právo postavilo **do popředí trestněprávní ochrany člověka, jeho život a zdraví, jeho práva a svobody, jeho lidskou důstojnost, ochranu fungující rodiny, nezletilých dětí a bezmocných rodinných příslušníků**. V zákoníku jsou také formulovány trestné činy, které reagují na nové společenské podmínky a pokroky ve vědě. Většina trestných činů zůstává nezměněna, jsou však řazeny tak, jak to odpovídá zájmu společnosti na ochraně preferovaných hodnot.

Dále Vás chceme informovat o trestných činech, ke kterým může v situacích domácího násilí docházet, aniž by došlo ke stíhání pachatele pro trestný čin „**týrání osoby žijící ve společném obydlí nebo osoby blízké**“¹.

1. Trestné činy proti životu a zdraví

§ 140 tr. zákoníku – vražda

– skutková podstata trestného činu úmyslného usmrcení druhého byla rozšířena o další kvalifikované okolnosti (usmrcení s rozmyslem nebo po předchozím uvážení) umožňující uložit až výjimečný trest odnětí svobody.

Příprava je trestná.

§ 141 tr. zákoníku – zabití

– je úmyslné usmrcení jiného v silném rozrušení, strachu, úleku, zmatku anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. Jedná se o trestný čin, který reaguje na situaci osob jednajících v nutné obraně nebo kde polehčující okolnosti dostatečně nevystihují pohnutky, které k zabití vedly.

§ 145 tr. zákoníku – těžké ublížení na zdraví

– je jednání, které přivodilo těžkou újmu na zdraví. Je upřesněn okruh osob, které požívají zvýšené ochrany. Přísněji je trestáno jednání ze zavrženíhodné pohnutky. Příprava je trestná.

§ 146 tr. zákoníku – ublížení na zdraví

– tj. jednání, kterým je způsobena porucha na zdraví, která znemožňuje poškozené osobě obvyklý způsob života, obvyklé činnosti, a to nikoliv po přechodnou dobu.

1 § 199 tr. zákoníku.

2. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

§ 168 tr. zákoníku – obchodování s lidmi

– toto ustanovení postihuje obchodování s lidmi mimo jiné za účelem vykořisťování, zejména sexuálního nebo pracovního.

§ 169 tr. zákoníku – svěření dítěte do moci jiného

– je nový trestný čin, kdy za účelem adopce nebo pro jiný účel je dítě za odměnu vyňato z dosavadní péče a svěřeno do moci jiné osoby.

§ 170 tr. zákoníku – zbavení osobní svobody

– protiprávní jednání pachatele, který jinou osobu neoprávněně uvězní.

§ 171 tr. zákoníku – omezování osobní svobody

– je jednání, při kterém pachatel jiné osobě bez oprávnění brání užívání osobní svobody.

§ 175 tr. zákoníku – vydírání

– pohrůzkou usmrcením nebo těžkou újmou na zdraví nebo jinou újmou si pachatel vynucuje určité chování oběti, tedy aby něco konala, opominula nebo trpěla. Příprava je trestná.

§ 177 tr. zákoníku – útisk

– tohoto trestného činu se dopouští osoba, která jinou osobu nutí, zneužívaje její tísně nebo závislosti, aby něco konala nebo trpěla.

§ 178 tr. zákoníku – porušování domovní svobody

– protiprávní jednání, při kterém pachatel neoprávněně vnikne do domu nebo bytu jiné osoby a tam neoprávněně setrvává.

3. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti

§ 185 tr. zákoníku – znásilnění

– se dopouští pachatel, který jinou osobu donutí k souloži nebo k jiným formám sexuálního ukojení. Trestný čin byl doplněn o další kvalifikované skutkové podstaty, za které soud vynese vyšší trest odnětí svobody. Příprava je trestná.

§ 186 tr. zákoníku – sexuální nátlak

– při něm pachatel násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí jinou osobu k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování. Vyšším trestem bude potrestán ten, kdo zneužije závislosti nebo bezbrannosti oběti nebo zneužije svého postavení. Jedná se o nový trestný čin. Příprava je trestná.

§ 187 tr. zákoníku – pohlavní zneužití

– trestného činu se dopouští ten, kdo vykoná soulož s osobou mladší patnácti let nebo ji jiným způsobem pohlavně zneužije. Přísněji je trestán pachatel, který má dítě v péči nebo zneužívá jeho závislosti nebo svého postavení. Příprava je trestná.

4. Trestné činy proti rodině a dětem

§ 196 tr. zákoníku – zanedbání povinné výživy

– jsou zpřísněny podmínky, za kterých je možno potrestat osobu povinnou platit výživné. Trestní stíhání možno zahájit po 4 měsících neplnění vyživovací povinnosti. Podstatně byla zvýšena výměra trestu odnětí svobody pro pachatele, kteří se úmyslně vyhýbají placení výživného, ohrozili nouzí osobu, ke které mají vyživovací povinnost, a za tento trestný čin byli v posledních třech letech již odsouzeni. Ustanovení o účinné lítosti zůstalo zachováno (§ 197 tr. zákoníku).

§ 198 tr. zákoníku – týrání svěřené osoby

– pod „týráním“ soudní praxe rozumí zlé nakládání se svěřenou osobou. Může jít o zlé nakládání působením fyzických útrap, ale i o zlé nakládání v oblasti psychické. Trvalost pachatelova jednání je nutno posuzovat v závislosti na intenzitě zlého nakládání.

§ 199 tr. zákoníku – týrání osoby žijící ve společném obydlí

– týrání osoby blízké nebo jiné osoby žijící s pachatelem ve společném obydlí nese stejné znaky jako týrání osoby svěřené. Nevyžaduje se, aby u týrané osoby vznikly následky na zdraví, ale jednání se musí vyznačovat vyšším stupněm necitelnosti, bezohlednosti a bolestivosti a oběť ho pociťuje jako těžké příkoří. Jedná se o trestný čin trvajících.

§ 200 tr. zákoníku – únos dítěte a osoby stížené duševní poruchou

– za únos ve smyslu tohoto ustanovení je třeba považovat jednání rodiče, kterému sice zůstala zachována rodičovská práva, ale dítě bylo soudním rozhodnutím svěřeno do výchovy rodiče druhého. Odejme-li dítě tomuto oprávněnému rodiči a znemožní mu další péči o unesené dítě, dopouští se trestného činu. Příprava je trestná.

§ 201 tr. zákoníku – ohrožování výchovy dítěte

– se dopouští osoba, která ohrozí, byť z nedbalosti, rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte, např. tím, že závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost stanovenou zákonem. Jde o podceňovaný a přitom častý trestný čin, který je páchán v rodinách, kde jsou děti přítomny násilí, kterému je jeden z rodičů vystaven.

5. Trestné činy proti majetku

§ 208 tr. zákoníku – neoprávněný zásah do práva k domu nebo bytu

– tohoto trestného činu se dopouští osoba, která protiprávně obsadí nebo užívá dům, byt nebo nebytový prostor jiného nebo brání oprávněné osobě v užívání shora uvedených prostor.

6. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

§ 337 tr. zákoníku – maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

– výčet protiprávních jednání byl v tomto paragrafu podstatně rozšířen. Pozornost si zasluhují ustanovení odst. 2 o maření vykázání provedeného podle zákona o Policii ČR či předběžného opatření soud, které ukládá dotčené osobě povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktu s ním.

Pozor!

Maření úředního rozhodnutí se mohou dopustit obě strany, osoba vykázaná i osoba ohrožená, pokud vykázanou osobu vpustí do obydlí, stejně tak změní-li návrhatele/ka předběžného opatření názor.

Odst. 4 reaguje na situace spojené se spory rodičů, do čí péče je dítě svěřeno a jak jsou upraveny kontakty druhého rodiče s nezletilým dítětem. Trestného činu se dopouští ten, kdo poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení² směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody nebo se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkajícího se výchovy nezletilých dětí.

7. Trestné činy narušující soužití lidí

§ 353 tr. zákoníku – nebezpečné vyhrožování

– takového protiprávního jednání se dopouští osoba, která jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že v oběti vzbudí důvodnou obavu, že se tak stane.

§ 354 tr. zákoníku – nebezpečné pronásledování

– je nebezpečné, zlovolné pronásledování a obtěžování druhé osoby, které ohrožuje její bezpečnost, narušuje soukromí, osobní svobodu a lidskou důstojnost. V závažných případech poškozují duševní i tělesné zdraví oběti, či dokonce ohrožuje její život. Obecně snižuje kvalitu života pronásledované osoby. Jedná se o trestný čin, který je založen na opakované viktimizaci oběti. V podstatě se jedná o sérii incidentů, nikoli ojedinělý akt.³

2 § 272, 273 o. s. ř., jednotlivé pokuty nesmějí přesahovat 50 000 Kč; pokuty lze uložit opakovaně.

3 Dle odborníků asi v 50 % případů jde o pokračování domácího násilí v jiných podmínkách, trestného činu se dopouštějí zpravidla muži.

Pokud máte problém s tím, že Váš bývalý partner:

- Vás osočuje, vyhrožuje, nadává, ničí a poškozuje Vaše věci, organizuje štvavé kampaně proti Vám, popírá násilí ve vztahu a tvrdí, že se ho nikdy nedopustil, napadá Vaše ochránce nebo nového přítele, spontánně útočí na Vaše příbuzné a přátele.
- se pokouší o kontakt pomocí telefonátů, SMS zpráv, e-mailů, poškozuje Vaše dobré jméno a pověst, snaží se Vás osobně kontaktovat, své chování považuje za správné a oprávněné, zapojuje do svých aktivit třetí osoby, demonstruje svou moc.

Jestliže se podobné útoky opakují minimálně desetkrát, trvají alespoň čtyři týdny, vyhledejte odbornou pomoc. Nepodceňujte vlastní osobní ochranu a zvolte buď ofenzivní, nebo defenzivní obranu. Záleží na Vás, jak dalece jste asertivní (bojovná).

Každý případ stalkingu je individuální a vyžaduje individuální přístup. Pokud se rozhodnete pro ofenzivní obranu, která znamená konfrontaci s pronásledovatelem, máte možnost soudní ochrany prostřednictvím žaloby na ochranu osobnosti⁴ nebo trestního oznámení pro trestný čin „**nebezpečného pronásledování**“⁵.

Defenzivní obranu pocítují oběti často jako příkoří, protože mnohdy vede přes zásadní změny v osobním životě. **Vychází se z tzv. strategie nulové reakce, kdy oběť na veškeré pokusy o kontakt nereaguje.** Doporučuje se změna telefonního čísla, emailové adresy, způsobu trávení volného času, někdy přestěhování, změna zaměstnání.

K výčtu nejzávažnějších trestných činů, vyskytujících se v souvislosti s domácím násilím, jsou pro Vás důležité následující informace:

- **Trestné činy** jsou v novém trestním zákoníku rozděleny do dvou skupin:
 - **přečiny**, to jsou všechny nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby do pěti let,
 - **zločiny**, to jsou trestné činy, u kterých zákon ukládá tresty odnětí svobody s trestní sazbou nad pět let, a **zvlášť závažné zločiny**, kde horní hranice trestní sazby je nejméně deset let. Vražda, zabití, úmyslné těžké ublížení na zdraví, znásilnění, pohlavní zneužití mají podle stanovených přitěžujících okolností velmi široké rozpětí trestních sazeb od několika měsíců, roků až po doživotí.
- U některých trestných činů k odsouzení stačí **prokázaná příprava trestného činu**. Jsou to např.: vražda, úmyslné těžké ublížení na zdraví, vydírání, znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití.
- V trestním zákoníku se setkáme i s pojmem zabezpečovací detence, tedy s ochranným opatřením, které lze uložit pachatelům zvlášť závažných zločinů, kteří pro nepřičetnost nejsou trestně odpovědní a jejichž pobyt na svobodě je nebezpečný. Ta trvá tak dlouho, dokud to vyžaduje ochrana společnosti.
- Trestné činy, které se nejčastěji vyskytují v situacích domácího násilí, najdeme dnes ve skupině **přečinů a horní hranice trestní sazby nepřesahuje zpravidla trest odnětí svobody ve výši tří let**. Jsou-li však spáchány za přitěžujících okolností, délka trestu se úměrně zvyšuje. Za trestné činy s touto trestní sazbou mohou být ukládány tzv. alternativní tresty, které jsou vykonávány bez odnětí svobody a teprve při porušení omezení a podmínek s tím spojených přichází na řadu výkon trestu odnětí svobody (podmíněné odsouzení prosté nebo s dohledem probačního úředníka, peněžitý trest, obecně prospěšné práce).
- V některých případech nemusí dojít ani k pravomocnému odsouzení, protože za určitých podmínek je možno při tzv. odklonu trestní stíhání podmíněně zastavit. **Nevhodné a prakticky neproveditelné je tzv. narovnání mezi pachatelem a poškozenou.**

4 § 81 a násl. o. z.

5 § 354 tr. zákoníku.

Nezapomeňte, prosím, že trestné je i **neoznámení** nebo **nepřekažení** trestných činů vyjmenovaných v § 367 a § 368 tr. zákoníku. Patří sem i **týrání svěřené osoby, která je v péči nebo výchově pachatele, nejčastěji dítěte nebo bezmocných členů rodiny**. Tuto povinnost nemají osoby blízké, pokud by sebe nebo jinou osobu blízkou ohrozily závažnou újmu nebo trestním stíháním. Kdo je osobou blízkou, upravuje § 125 tr. zákoníku.

Pokud je Vaše **nezletilé dítě** přítomno při Vašem fyzickém napadání nebo šikaně, je-li **psychicky týráno**, zvažte, zdali byste se neměla v tomto případě obrátit na orgány sociálně-právní ochrany dětí nebo přímo na orgány činné v trestním řízení. Je možné, že přerušíte spirálu násilí, která Vás deptá.

X. Co byste měla vědět o trestním řízení?

Vůdčí myšlenkou současného trestního řízení je zásada formulovaná v § 2 odst. 15 tr. ř.¹: „Orgány činné v trestním řízení jsou povinny v každém období trestního řízení umožnit poškozenému plné uplatnění jeho práv, o kterých je třeba ho podle zákona vhodným způsobem a srozumitelně poučit, aby mohl dosáhnout uspokojení svých nároků; řízení se musí vést s potřebnou ohleduplností k poškozenému a při šetření jeho osobnosti.“

Předem zdůrazňujeme, že podrobnější informace k trestnímu řízení aplikovatelné na vaši situaci najdete v naší publikaci „Nejste na to sama“, kterou naleznete na stránkách www.profem.cz – sekce Vydali jsme.

Pokud jste se rozhodla podat trestní oznámení, protože násilí, které zažíváte, nechcete dále snášet, je dobré mít na paměti následující:

- Tzv. **podání** se posuzuje podle obsahu. Popíšete tedy, jaké jednání musíte snášet, kdy a kde k němu dochází, jsou-li mu přítomny děti. Označíte pachatele, uvedete důkazy a svědky.
- Jste-li osobou blízkou, bude po Vás orgány činnými v trestním řízení **vyžadován Váš souhlas** se zahájením, eventuálně pokračováním v trestním stíhání.
- Vašeho souhlasu není třeba u pokusu o vraždu, u trestného činu těžkého ublížení na zdraví, znásilnění s těžkými následky, týrání svěřené osoby, týrání osoby blízké nebo žijící ve společném obydlí.
- **Souhlas** s trestním stíháním **se nevyžaduje**, byla-li některým z trestných činů způsobena smrt, pokud poškozenou osobou je dítě mladší patnácti let a souhlas nebyl dán poškozenou osobou v tísní vyvolané výhrůžkami, nátlakem, závislostí nebo podřízeností.²

1 Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řízení soudní (trestní řád) v platném znění.

2 163 a § 163a tr. ř.

- Podání můžete učinit **ústně** (většinou zasahuje-li policie přímo v rodině) nebo **písemně** u policejního orgánu nebo státního zastupitelství. Můžete tak učinit i u soudu, např. když probíhá řízení o rozvod manželství, který jste navrhla, a odpůrce (Váš manžel) Vám vyhrožuje, zastrahuje Vás nebo vydírá.
- Výsledný dokument, který sepisuje policie, se nazývá **protokol o trestním oznámení**. Vy musíte obdržet jednu kopii, pokud o ni požádáte. Jestliže všechny skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, uvědomí policie do 48 hodin státní zastupitelství. Poté následuje **usnesení o zahájení trestního stíhání** pachatele.

Policejní orgány jsou povinny přijímat oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a do jednoho měsíce po oznámení Vás musí vyzoomět o tom, zdali bylo trestní stíhání zahájeno. To vše za předpokladu, že jste dala souhlas s trestním stíháním a že jste v podání o oznámení požádala. Proto **nezapomeňte vždy o vyzoomění ve lhůtě 30 dnů požádat!**

Jaké je Vaše postavení jako oběti trestného činu a poškozené osoby v trestním řízení?

Vaše postavení v trestním řízení je dáno u trestných činů charakteristických pro domácí násilí Vaším **osobním vztahem k pachateli**:

- a) můžete být příbuznou v pokolení přímém, tedy matkou, dcerou, vnučkou, babičkou, nebo mezi Vámi a pachatelem může existovat vztah sourozenecký, eventuálně osvojenice a osvojitele. Nejčastěji však k domácímu násilí dochází v manželství a partnerských vztazích.

Manželi jsou ti, kdo uzavřeli manželství a toto manželství trvá. V tomto případě pro Vás platí: jestliže na Vás páchané násilí (fyzické, sexuální či psychické) zakládá podezření, že byl spáchán trestný čin, pak současně s jeho oznámením orgánům činným v trestním řízení (policii, státnímu zastupitelství, soudům) musíte vyslovit souhlas se zahájením trestního stíhání.

Souhlasu oběti není třeba k zahájení trestního stíhání pro trestný čin podle § 199 tr. zákoníku „týrání osoby žijící ve společném obydlí“.

b) podobně je tomu u druhé skupiny osob, které se nacházejí v poměru rodinném nebo obdobném. Sem patří snoubenci, druh/družka, širší příbuzenstvo. Zde je rozhodující bližší **citový vztah mezi pachatelem a obětí.** Jiné osoby jsou osobami blízkými, pokud jsou navzájem v poměru rodinném nebo obdobném a pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Orgány činné v trestním řízení musí tedy v případech této skupiny osob zkoumat konkrétní trvalý citový vztah mezi těmito osobami. Z toho pak je nutné usoudit, zdali Váš souhlas je podmínkou k zahájení trestního stíhání. **Důležitá je tedy existence intimního vztahu, nikoli společné obydli.** Ustanovení o výslovném souhlasu oběti s trestním stíháním osob blízkých je zásadním problémem při potírání tzv. vztahových násilných deliktů, které nejsou kvalifikovány jako týrání osoby žijící ve společném obydlí nebo osoby blízké (domácí násilí).

Pozor!

Oznámíte-li Vy nebo někdo jiný orgánům policie nebo státnímu zastupitelství podezření ze spáchání trestného činu „týrání osoby žijící ve společném obydlí nebo osoby blízké“ policejní orgány od Vás nesmí vyžadovat souhlas se zahájením trestního stíhání!

Budete-li podávat oznámení o podezření ze spáchání některého z trestných činů uvedených v § 163 tr. ř. (např. ublížení na zdraví, vydírání, vyhrožování), Váš souhlas se zahájením trestního stíhání bude i nadále vyžadován.

Zvažte, prosím, rizika tohoto kroku. Spočívají zejména ve vystupňovaném násilí, dalším psychickém teroru – zejména ve jménu nezletilých dětí („nedostaneš, neuvidíš, zabiji vás i sebe, udělám z tebe blázna, doženu tě k sebevraždě...“). Budete potřebovat psychologickou a sociální pomoc. Někdy také azylové ubytování a většinou právní radu³, podporu příbuzných, známých a společnosti. Rozhodnutí, jak budete postupovat, je ve Vašich rukách. Nejlépe sama víte, co je pro Vás a Vaše děti menším zlem. Máte však i šanci, že tímto krokem násilné jednání zastavíte nebo zmírníte.

3 Viz seznam pomáhajících organizací na konci brožurky.

V trestním řízení vystupujete jako poškozená, pokud Vám bylo ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo morální, společenská či psychická újma. To však musíte prokázat. S postavením poškozené souvisí řada oprávnění.

- Jako poškozená se můžete dát v trestním řízení zastupovat **zmocněnkyní/ zmocněncem**. Může to být **advokát/ advokátka** (placená právní pomoc), nebo **bezplatný zmocněnec** vedený v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, pokud jste **zvláště zranitelnou obětí** a bezplatný zmocněnec Vám byl soudem přiznán. Tato osoba může být již od počátku trestního řízení přítomna právním úkonům, ke kterým na základě Vaší plné moci bude oprávněna, a již od začátku trestního stíhání bude přítomna všem vyšetřovacím úkonům, bude nahlížet do spisů, činit za Vás návrhy, podávat žádosti, opravné prostředky a zúčastní se úkonů trestního řízení, zejména hlavního líčení či veřejného zasedání konaného o odvolání, a před skončením řízení se k věci má právo vyjádřit.
- Vedle zmocněnce můžete být při úkonech trestního řízení doprovázena **důvěrníkem**, který Vám poskytuje především psychickou a morální oporu. Zatímco zmocněnec slyší, vidí a mluví, důvěrník sice vidí a slyší, ale do procesních úkonů nemluví.
- **Jste-li poškozenou, která je podle zákona o obětech trestných činů zvláště zranitelnou obětí⁴, máte právo na ustanovení a zastoupení zmocněncem bezplatně.**
- Pokud si takového zmocněnce ne zvolíte sama, **ustanoví Vám zmocněnce k Vaší žádosti soud** z řad advokátů zapsaných v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.⁵
- Pokud **nejste zvláště zranitelnou obětí**, avšak **nemáte dostatek prostředků** na zmocněnce z řad advokátů, ustanoví Vám bezplatného zmocněnce, k Vaší žádosti, soud. V takovém případě je však třeba prokázat **negativní majetkovou situaci**.
- **Poškozené osoby mladší než osmnáct let** mají též nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem **bezplatně**, nejde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy.

4 § 2 ZOTČ.

5 Registr advokátů – poskytovatelů pomoci obětem trestných činů vede Ministerstvo spravedlnosti ČR.

- Jste-li obětí trestného činu, máte právo v kterékoli fázi trestního řízení učinit ústně nebo písemně **prohlášení o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na Váš dosavadní život.**
- Výslovným prohlášením sděleným orgánu činnému v trestním řízení se také můžete vzdát procesních práv, které Vám zákon jako poškozené přiznává.
- Pokud Vám byla trestným činem způsobena škoda nebo nemajetková újma, jste oprávněna navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu a nemajetkovou újmu. **Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování.** Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši nárok na náhradu škody či nemajetkové újmy uplatňujete.
- Povinnost nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu má i odsouzený trestním příkazem. Z tohoto důvodu doporučujeme **uplatnit nárok již v průběhu přípravného řízení před policejními orgány.**
- Pokud jste uplatnila nárok na náhradu škody a nemáte dost prostředků, abyste si mohla platit zmocněnce/advokáta, rozhodne na Váš návrh předseda senátu nebo soudce v přípravném řízení, že máte **nárok na právní pomoc zmocněnce bezplatně nebo za sníženou odměnu.** Návrh na tuto pomoc se podává v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce.
- Jako poškozená osoba máte **právo požadovat od orgánů činných v trestním řízení informaci o pohybu pachatele,** pokud Vám nebo svědkům hrozí reálné nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě. Pak musíte být Vy i svědci informováni o tom, že obviněný byl propuštěn z vazby nebo z ní uprchl, odsouzený byl propuštěn nebo uprchl z výkonu trestu odnětí svobody, uprchl nebo byl propuštěn z výkonu ochranného léčení nebo uprchl z výkonu zabezpečovací detence. Žádost můžete podat u státního zastupitelství nebo u soudu.

V průběhu trestního řízení budete jako poškozená/svědka vypovídat, avšak máte právo výpověď odepřít. Nicméně Vám doporučujeme vypovídat a přispět k řádnému objasnění protiprávního chování obžalovaného.

- K hlavnímu líčení se můžete a nemusíte dostavit. Pokud jste předvolána jako **svědek**, pak **se dostavit musíte.** U trestného

činu týrání osoby blízké (domácí násilí a jiné násilné trestné činy) jste současně obětí i svědek. Po vynesení rozsudku se můžete jako **poškozená odvolat, ovšem pouze do výše náhrady škody nebo nemajetkové újmy, kterou Vám pachatel způsobil a soud uznal** (ušlá mzda, ušlý zisk, výlohy za léčení, poškozené šatstvo a výše peněžité satisfakce za nemajetkovou újmu).

Jako poškozená máte právo podávat stížnosti:

- **proti rozhodnutí státního zástupce o zastavení trestního stíhání pro důvody podle § 172 odst. 1a 2 tr. ř.,**
- jestliže jste podala trestní oznámení u Policie ČR a **nejste spokojena s rozhodnutím policejního orgánu** (např. věc byla odložena a předána k vyřízení v přestupkovém řízení), můžete se obrátit se stížností na příslušné státní zastupitelství,⁶
- vystupujete-li v trestním řízení jako poškozená, můžete kdykoliv v přípravném řízení (do doby, než je věc předána soudu) **žádat o přezkoumání postupu policejního orgánu nebo státního zástupce**⁷, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu:
 - a) směřuje-li stížnost proti policejnímu orgánu, adresujte ji příslušnému státnímu zastupitelství (např. obvodnímu, okresnímu státnímu zastupitelství);
 - b) směřuje-li Vaše stížnost **proti postupu státního zástupce**, adresujte ji nejbližšímu vyššímu státnímu zastupitelství (obvod – město, okres – kraj).

Co můžete také očekávat:

- Buďte připravena na to, že pachatel celou věc popře nebo zkreslí. Pouze věcné a listinné důkazy, svědci a Vaše výpověď mohou soudu pomoci při prokazování viny obžalovaného.
- Nebuďte překvapena, odloží-li orgány činné v trestním řízení trestní stíhání, protože podezření z trestného činu se neprokázalo a věc se bude řešit jako přestupek, eventuálně jako kárné opatření. Řízení může být zastaveno i z dalších formálních důvodů, např. proto, že jste nedala či vzala zpět souhlas s trestním stíháním.
- Jestliže výsledky vyšetřování dostatečně odůvodňují postavení obviněného před soud, státní zástupce podá obžalobu. O této skutečnosti jako poškozená budete vyrozuměna.
- Z toho, co nyní víte o Vašem postavení v trestním řízení, vyplývá, že potrestání toho, kdo Vám ublížil, závisí na Vašem:

6 § 174 tr. ř.

7 § 157a tr. ř.v

- **oznámení** o spáchání trestného činu,
- **souhlasu** se zahájením trestního stíhání u těch trestných činů, kde to zákon vyžaduje, a výpovědi o tom, co se stalo; souhlas s trestním stíháním není vyžadován u podezření ze spáchání trestného činu **týrání osoby blízké nebo osoby žijící ve společném obydlí**,
- na předložení odpovídajících **důkazů** a navržení hodnověrných svědků,
- na Vaší **informovanosti** o průběhu trestního řízení (nahlížení do spisu, kontrola výpovědi, doplnění dokazování atd.).

Mějte na paměti, že další osud pachatele, který Vám ublížil, musíte bedlivě sledovat Vy sama nebo osoba, kterou pro trestní řízení k tomu účelu zmocníte. Pokud chcete s trestním stíháním uspět, musíte pozorně sledovat jeho průběh. Díky tzv. zkrácenému přípravnému řízení a zjednodušenému řízení před samosoudcem se o skončení trestní věci nemusíte ani dovědět.

Podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci ze strany státu

Peněžitá pomoc státu⁸ je určena k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené trestným činem těmto **obětem**:

- ➔ osobám, kterým bylo v důsledku trestného činu ublíženo na zdraví,
- ➔ osobám, kterým byla v důsledku trestného činu způsobena těžká újma na zdraví,
- ➔ osobě pozůstalé po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osobě, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu,
- ➔ oběti trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a dítěti, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), kterým vznikla nemajetková újma.

Co je třeba udělat pro to, aby Vám peněžitá pomoc byla poskytnuta:

- ➔ trestný čin neprodleně oznámit Policii ČR,

⁸ § 23 a násl. ZOTČ.

- dát souhlas k trestnímu stíhání pachatele, pokud se dopustil trestného činu, k jehož stíhání je třeba souhlasu oběti,
- poskytovat orgánům činným v trestním řízení potřebnou součinnost,
- nesmíte být spoluobviněnou osobou,
- žádost musíte podat **do 2 let** ode dne, kdy se dozvíte o následcích trestného činu, nejpozději však **do 5 let** od spáchání trestného činu,
- na adresu: **Odškodňovací odbor Ministerstva spravedlnosti ČR, Vyšehradská 16, Praha 2, PSČ 128 10.**

Co musí žádost obsahovat:

- jméno a příjmení poškozeného, jeho datum narození, bydliště, rodné číslo, kontaktní adresu,
- označení útvaru Policie ČR nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který o trestném činu vede řízení, a jeho poslední rozhodnutí ve věci,
- údaje o škodě, jejím rozsahu, co bylo již uhrazeno, jaké kroky jste podnikla k náhradě škody,
- údaje o Vašich majetkových a výdělečných poměrech,
- jste-li pozůstalou, musíte uvést, kolik dalších osob splňuje podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci.

Výše peněžité pomoci

- U ublížení na zdraví činí paušální částka 10 000 Kč, nebo ve výši skutečného nároku, maximálně do 200 000 Kč.
- U těžké újmy na zdraví činí paušální částka 50 000 Kč, nebo ve výši skutečného nároku, maximálně 200 000 Kč.
- U osoby pozůstalé po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, činí paušální částka 200 000 Kč, jde-li o sourozence 175 000 Kč, je-li po oběti více pozůstalých, poskytuje stát peněžitou pomoc maximálně do výše 600 000 Kč.
- U obětí trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a u dítěte, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby, se do výše 50 000 Kč hradí náklady spojené s psychoterapií, fyzioterapií a jinou odbornou pomocí, jež jsou nezbytné pro nápravu nemajetkové újmy.

Peněžítá pomoc se nevztahuje na případy, kdy byla škoda nebo nemajetková újma oběti nebo pozůstalým po oběti v plné výši uhrazena z pojištění nebo pachatelem.

XI. Sociální dávky

Sociální dávky pomáhají lidem, kteří se ne vlastní vinou dostali do obtížné sociální situace, případně pomáhají rodičům se zabezpečením péče o dítě. Doporučujeme sledovat internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz, kde naleznete aktuální informace a formuláře.

Dávky státní sociální podpory¹ se oprávněným osobám poskytují:

- a) v závislosti na výši příjmu rodiny nebo osoby samostatně pečující o děti, a to
 - přídavek na dítě,
 - příspěvek na bydlení,

- b) bez ohledu na příjmy rodiny:
 - rodičovský příspěvek,
 - porodné a dávky pěstounské péče.

Výše dávky je stanovena příslušným násobkem životního minima², jehož výše se upravuje pro běžný kalendářní rok.

Ocitla-li se oprávněná osoba nezaviněně **v hmotné nouzi**,³ pak má nárok na poskytnutí:

- **příspěvku na živobytí**, který má zabránit fyzickému strádání,
- **doplatku na bydlení**, na který má nárok osoba pobírající příspěvek na živobytí,
- **mimořádné okamžité pomoci**
 - při akutním nedostatku finančních prostředků, hrozí-li žadateli újma na zdraví,
 - při mimořádné události (živelní pohroma, destruktivní událost), při nedostatku finančních prostředků na

1 Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších změn a doplňků.

2 Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších změn a doplňků.

3 Zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších změn a doplňků.

nezbytné předměty dlouhodobé spotřeby (jednorázově)
a pro vzdělávací a zájmovou činnost nezletilých dětí,

- hrozí-li žadateli sociální vyloučení, protože jeho práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, dále podpora mladistvých a jiných osob propuštěných z výkonu trestu nebo ochranné výchovy.

Dávky se poskytují při splnění následujících podmínek:

- oprávněný/á (např. Vaše dítě) je hlášen/a k **trvalému pobytu v ČR**,
- **příjem** společně posuzovaných osob (nejčastěji rodičů a dětí) **nepřekračuje stanovenou výši**
- a **rodina společně žije a uhrazuje své potřeby**. V případech stanovených zákonem se podmínka trvalého pobytu nevyžaduje.

Při poskytování dávek hmotné nouze se posuzuje **celková majetková situace žadatele**, nikoli pouze příjmy.

O všechny dávky musíte žádat na sociálním odboru úřadu práce, podle místa bydliště na předepsaném formuláři.

Pozor!

Nedohodnou-li se rodiče, kteří spolu přestali hospodařit, komu po dobu trvání manželství bude náležet přídavek na dítě, obrátí se ten, kdo má dítě v péči, na úřad práce, který si ověří, že zákonem vytvořený předpoklad společného soužití neodpovídá skutečnosti, protože společně posuzované osoby nejméně po dobu tří měsíců spolu prokazatelně nežijí. Změna příjemce přídavku na dítě je možná vždy na počátku nového čtvrtletí.

Důležité adresy

Akutní pomoc

- **158** policie (nebo **112**)
- **155** lékařská první pomoc

profem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o. p. s.

Praha

V Luhu 6, Praha 4
tel.: +420 608 222 277
e-mail: poradna@profem.cz
www.profem.cz

Beroun

Wagnerovo náměstí 1541, Beroun
tel.: +420 774 433 014
e-mail: ic@profem.cz

Benešov

Piaristická kolej, Masarykovo nám. 1, Benešov
tel.: +420 774 433 035
e-mail: ic@profem.cz

Příbram

Dlouhá 97, Příbram
tel.: +420 774 433 035
e-mail: ic@profem.cz

Intervenční centra

Intervenční centra poskytují psychickou a sociální pomoc a právní informace obětem domácího násilí, a to v návaznosti na vykázaní násilné osoby ze společného obydlí. Intervenční centrum najdete v každém kraji a můžete se na ně obrátit i v případě, že násilná osoba vykázána nebyla.

Konkrétní adresy intervenčních center a jejich další kontakty naleznete na **www.domaci-nasili.cz**

Specializované poradny pro oběti domácího násilí

Kromě intervenčních center se můžete obrátit také na poradny poskytující specializované poradenství obětem domácího násilí.

Acorus – centrum pro oběti domácího násilí, z. ú.

Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7

tel.: +420 283 892 772

e-mail: info@acorus.cz

www.acorus.cz

Arcidiecézní charita – Poradna Magdala

Londýnská 44, 120 00 Praha 2

tel.: +420 251 552 790, +420 224 246 573

e-mail: magdala@praha.charita.cz

www.praha.charita.cz/sluzby/magdala

Magdalenium, z. s.

Bratislavská 31, 602 00 Brno

tel.: +420 776 718 459

e-mail: magdalenium@magdalenium.cz

www.magdalenium.cz

Persefona, z. s.

Gorkého 66/17, 602 00 Brno

tel.: +420 545 245 996, +420 737 834 345

e-mail: domacinasili@persefona.cz, poradna@persefona.cz

www.persefona.cz

ROSA – centrum pro ženy, z. s.

Na Slupi 14, 128 00 Praha 2 (pracoviště 1)

Podolská 242/25, 147 00 Praha 4 (pracoviště 2)

tel.: +420 241 432 466, +420 602 246 102

e-mail: info@rosacentrum.cz

www.rosacentrum.cz

**Specializované azylové domy
pro oběti domácího násilí**

Azylové domy poskytují ubytování na přechodnou dobu.

Několik azylových domů v ČR se specializuje přímo na pomoc obětem domácího násilí a mají proto utajenou adresu.

Acorus – centrum pro oběti domácího násilí, z. ú.

Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7 (kontaktní adresa, azylový dům je na utajené adrese)
tel.: +420 283 892 772
e-mail: info@acorus.cz
www.acorus.cz

ROSA – centrum pro ženy, z. s.

Podolská 242/25, 147 00 Praha 4
(kontaktní adresa, azylový dům je na utajené adrese)
tel.: +420 736 739 467
e-mail: azyl@rosacentrum.cz
www.rosacentrum.cz

Telefonické linky pro oběti domácího násilí

Acorus – centrum pro oběti domácího násilí, z. ú.

krizová linka pro oběti domácího násilí
tel.: +420 283 892 772 (non-stop)
www.acorus.cz

**profem – centrum pro oběti domácího
a sexuálního násilí, o. p. s.**

linka právní pomoci
tel.: +420 608 222 277 (út 9–12 h, st 17.30–20.30 h)
www.profem.cz

Další potřebné kontakty

Registr poskytovatelů pomoci obětem trestných činů
<https://otc.justice.cz/>

Seznam vzorů

1. Plná moc pro obecnou zmocněnkyni / obecného zmocněnce (§ 27 o. s. ř.)
2. Návrh na úpravu práv a povinností k nezletilému dítěti rodičů, na dobu do a po rozvodu manželství – sporný rozvod
3. Návrh na úpravu práv a povinností k nezletilému dítěti rodičů – nesporný rozvod
4. Návrh na rozvod manželství sporný
5. Návrh na rozvod manželství nesporný
6. Návrh na rozvod manželství sporný bez nezletilých dětí
7. Návrh na rozhodnutí o změně práv a povinností k nezletilému v důsledku změny poměrů podle § 475 z. ř. s.
8. Návrh na zvýšení výživného na nezletilé dítě
9. Návrh na stanovení výživného pro neprovdanou matku
10. Návrh na předběžné opatření dle § 74 a násl. o. s. ř.
11. Návrh na předběžné opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí podle § 400 a násl. z. ř. s., včetně nezletilých dětí
12. Žádost o osvobození od soudního poplatku u rozvodového řízení
13. Žádost o bezplatnou právní pomoc a ustanovení zástupce podle § 30 o. s. ř.
14. Žaloba na vyklizení dle § 769 o. z.
15. Žaloba na zrušení práva společného nájmu bytu dle § 768 o. z.
16. Návrh poškozené na přiznání nároku na náhradu škody
17. Návrh poškozené na přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu
18. Stížnost poškozené proti usnesení o nepřiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně
19. Trestní oznámení
20. Plná moc oběti/poškozené trestným činem pro zmocněnkyni/zmocněnce v trestním řízení
21. Návrh na projednání přestupku
22. Stížnost o odložení věci v trestním řízení
23. Trestní oznámení pro neplacení výživného
24. Odvolání poškozeného do rozhodnutí soudu o náhradě škody a nemajetkové újmy

Příloha č. 1**Plná moc pro obecnou zmocněnkyni/obecného zmocněnce
(§ 27 o. s. ř.)****Plná moc**

Já, níže podepsaná . . . [DOPLNIT Vaše jméno, příjmení]
 nar. dne [DOPLNIT]
 bytem . . . [DOPLNIT Vaše adresa]

zmocňuji

paní/pána . . . [DOPLNIT jméno zmocněnkyně/zmocněnce] . . .
 nar. dne . . . [DOPLNIT]
 bytem v . . . [DOPLNIT – adresa zmocněnce/zmocněnkyně] . . .
 aby mne v soudním řízení ve věci . . . [DOPLNIT – typ řízení] . . .
 s odpůrcem (žalovaným) panem . . . [DOPLNIT – jméno
 a příjmení]
 bytem v . . . [DOPLNIT adresa] , ve kterém vystupuji
 jako navrhovatelka (žalobkyně) a které je vedeno u Okresního
 (obvodního) soudu v . . . [DOPLNIT město] . . . pod sp. zn. . . .
 [DOPLNIT – spisová značka řízení] , ve všech úkonech
 zastupovala/zastupoval.

V . . . , dne __/__/____

.....
 vlastnoruční podpis zmocnitelky/zmocnitele

Zmocnění přijímám dne

.....
 podpis zmocněnkyně/zmocněnce

Příloha č. 2**Návrh na úpravu práv a povinností k nezletilému dítěti rodičů na dobu do a po rozvodu manželství – sporný rozvod**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v . . . [DOPLNIT – město]¹
 adresa . . . [DOPLNIT – adresu soudu]²

Matka: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozena [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]³

Otec: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozen [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Nezletilé děti: 1. . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 . . . narozen [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]
 2. . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 . . . narozena [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci péče soudu o nezletilé dle § 466 a násl. z. ř. s.**Návrh matky na zahájení řízení o úpravě práv a povinností k nezletilým na dobu do a po rozvodu manželství**

trojmo
 přílohy dle textu
 řízení osvobozeno od
 soudního poplatku

I.

Manželství účastníků bylo uzavřeno dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – místo uzavření sňatku, resp. orgán, před kterým bylo manželství uzavřeno]. Oba účastníci jsou národnosti [DOPLNIT – národnost] a státními občany [DOPLNIT – státní občanství]. U obou se jedná o manželství [DOPLNIT – první/opakované/jednotlivě].

-
- 1 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde mají nezletilé děti bydliště.
 - 2 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.
 - 3 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

Z manželství účastníků se narodilo/-y následující nezletilé dítě/děti: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození dítěte/děti]

Důkazy:

oddacím listem rodičů
rodnými listy dětí

II.

Skutkový stav

Manželství jsme uzavřeli [DOPLNIT – krátce popište dobu před uzavřením manželství, bylo uzavřeno z lásky či z důvodu Vašeho těhotenství, příp. jiných skutečností].

[DOPLNIT – Popsat průběh manželství, kdy se manžel změnil, jak to vypadá s materiálním zajištěním rodiny, s péčí o děti. Čím Vám ubližoval, co nemůžete dále snášet. Má jeho chování špatný vliv na nezletilé děti. Pokoušela jste se o nápravu, v manželské poradně, prostřednictvím péče o dítě, jinou cestou – neshody ohledně financí, času pro rodinu, výchovy dětí, příbuzných přesto pokračovaly. Vztah se nepodařilo s odpůrcem napravit, urovnat. Hádky, nadávky, násilí vůči Vám má špatný vliv na děti. Jsou neurotické, bojácné, mají zhoršený prospěch. – Staráte se o děti v podstatě sama, máte s nimi pěkný vztah, jste schopna zajistit jim klidný domov].

Ze shora uvedených skutečností je patrné, že manželství je tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití. Jsem přesvědčena, že rozvod manželství není v rozporu se zájmy nezletilých dětí, naopak. Současně s tímto návrhem matka nezletilých podala návrh na rozvod manželství, neboť je přesvědčena a z objektivních skutečností vyplývá, že manželství účastníků je trvale a hluboce rozvrácené a neplní již žádnou z funkcí daných tomuto institutu zákonem.

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů⁴

4 V rámci soudního řízení je třeba dodržovat zásadu tvrzení a zásadu důkazní, tj. každé Vaše tvrzení je třeba doložit relevantním důkazem. Snažte se důkazy označit a doložit již při podání návrhu.

III.**Stav od rozpadu soužití**

[DOPLNIT – Popsat, jak situace funguje v době podání návrhu, zda se děti s otcem stýkají, či nikoli, zda přispívá na jejich výživu či nikoli, jaká je Vaše vzájemná komunikace apod.]

Důkaz:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů

IV.**Potřeby dětí, výdaje**

[DOPLNIT – Popsat precizně výdaje a potřeby dětí, náklady na stravu, provoz domácnosti, jejich zdravotní komplikace, nestandardní výdaje na zdravotnické pomůcky, kroužky, oblečení, sport atd.]

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů⁵

V.**Poměry otce a poměry matky**

[DOPLNIT – Popsat precizně příjmy matky a otce, zaměstnání, rozvržení pracovní doby, výdaje, počet vyživovacích povinností atd.]

Důkazy:

potvrzením o zaměstnání a výši příjmu matky
výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů

VI.**Návrh na výchovné prostředí a odůvodnění úpravu styku**

[DOPLNIT – Popsat precizně důvody, pro které se domníváte, že je lepší Vaše výchovné prostředí, odůvodněte a navrhnete, jak si myslíte, že by bylo vhodné, aby se otec s dětmi stýkal, pokud již vyslovily své přání, uveďte je.]

⁵ Doložte uvedené skutečnosti účtenkami, výpisy z účtu, zprávami lékaře apod.

VII.

**Na základě shora uvedených skutečností navrhuji,
aby soud vynesl po provedeném řízení následující**

r o z s u d e k:

- I. Nezetilý [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] a nezletilá [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] se svěřují pro dobu do rozvodu i pro dobu po rozvodu manželství účastníků do výlučné péče matky.
- II. Otec nezletilého [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na jeho výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- III. Otec nezletilé [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na její výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- IV. Otec je oprávněn se s nezletilým [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] a nezletilou [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], stýkat počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí takto:
Každý sudý týden od pátku, kdy otec vyzvedne nezletilé v místě školy, resp. základní školy a odevzdá je v místě bydliště matky v neděli do 19 h.
Každý týden od středy od 15 h do čtvrtka do 7.45, kdy otec vyzvedne nezletilé v místě školky, resp. základní školy dětí a v tomtéž místě je nejpozději v danou hodinu odevzdá.⁶
- V. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne ___/___/_____

.....
vlastnoruční podpis matky

6 Pouze návrh, jak by rozvržení a předávání mohlo vypadat.

Příloha č. 3**Návrh na úpravu práv a povinností k nezletilému dítěti rodičů – nesporný rozvod**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v . . . [DOPLNIT – město]⁷
 adresa . . . [DOPLNIT – adresu soudu]⁸

Matka: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozena [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁹

Otec: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozen [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Nezletilé dítě: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 . . . narozen/a [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci péče soudu o nezletilé dle § 466 a násl. z. ř. s.**Návrh rodičů na zahájení řízení o úpravě práv a povinností k nezletilému na dobu do a po rozvodu manželství**

trojmo
 přílohy dle textu
 řízení osvobozeno od
 soudního poplatku

I.

Manželství účastníků bylo uzavřeno dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – místo uzavření sňatku, resp. orgán, před kterým bylo manželství uzavřeno]. Oba účastníci jsou národnosti [DOPLNIT – národnost] a státními občany [DOPLNIT – státní občanství]. U obou se jedná o manželství [DOPLNIT – první/opakované/jednotlivě].

Z manželství účastníků se narodilo následující nezletilé dítě:
 [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození dítěte]

7 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde má nezletilé dítě dle dohody rodičů bydliště.

8 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

9 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

Důkazy:

oddacím listem rodičů
rodným listem dítěte

II.

Skutkový stav

V současné době již manželství neplní žádnou z funkcí daných zákonem o rodině a není ani reálné obnovení manželského soužití. Manželství je hluboce a trvale rozvráceno, a proto již nelze očekávat obnovení manželského soužití, manželství se stalo pouze formálním svazkem. Manželé již spolu nevedou společnou domácnost ani nesdílejí společné obydlí. Mají zájem na rozvodu manželství.

Důkaz:

výslechem účastníků

III.

Stav od rozpadu soužití

[DOPLNIT – Popsat, jak situace funguje v době podání návrhu, jak se rodiče s nezl. dítětem stýkají, jak kdo přispívá na výživu, jaká je Vaše vzájemná komunikace apod.]

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů

IV.

Potřeby dítěte, výdaje

[DOPLNIT – Popsat potřeby dítěte, např. „Nezletilá v současné době navštěvuje ZŠ třídu. Dále navštěvuje kroužky, a to, náklady na které činí přibližně částku Kč. Nezletilá je zdráva a její potřeby jsou přiměřené věku...“]

Důkaz:

výslechem účastníků

V.

Poměry otce a poměry matky

[DOPLNIT – Popsat krátce příjmy matky a otce, zaměstnání, počet vyživovacích povinností atd.]

Důkazy:

potvrzením o zaměstnání a výši příjmu matky a otce
výslechem účastníků

VI.**Doložení dohody ohledně výchovy a výživy nezletilé**

V zájmu právní jistoty a řádné úpravy práv a povinností obou rodičů k dítěti považují rodiče za nezbytné podání tohoto návrhu, aby bylo autoritativně rozhodnuto o péči nezletilé na dobu do i po rozvodu manželství. Rodiče uzavřeli dohodu o výchově a výživě nezletilé. Ohledně výchovy i výživy nezletilé jsou oba rodiče ve vzájemné shodě a komunikují. Dohodu přikládají.

Důkaz:

kopii dohody

VII.

S ohledem na shora uvedené a s přihlédnutím k zájmům nezletilé navrhují účastníci, aby soud schválil dohodu rodičů ohledně výchovy a výživy nezletilé a vydal tento

r o z s u d e k:

I. Soud schvaluje dohodu rodičů v tomto znění:

1. Nezletilá *[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození]*, se svěřuje na dobu do a po rozvodu manželství do střídavé péče otce a matky, která bude probíhat tak, že v liché týdny, počínaje dnem právní moci rozsudku, bude nezletilá *[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození]* v péči matky a v sudé týdny bude nezletilá *[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození]* v péči otce. Předání nezletilé bude probíhat vždy v neděli předchozího týdne v dohodnutý čas a na předem dohodnutém místě, nejpozději však, a nebylo-li sjednáno jinak, v 18 hodin v místě trvalého bydliště dcery.
2. Otec a matka se zavazují náklady na výchovu a výživu nezletilé *[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození]* hradit takto:

Matka částkou . . . Kč měsíčně vždy do 15. dne každého příslušného měsíce k rukám otce, počínaje měsícem, v němž rozsudek nabude právní moci.

Otec částkou . . . Kč měsíčně vždy do 15. dne každého příslušného měsíce k rukám matky, počínaje měsícem, v němž rozsudek nabude právní moci.

Ostatní výdaje na nezletilou, nad standardní výživné, se zavazují hradit rovným dílem.

3. Matka i otec se zavazují, že se každoročně pokusí dosáhnout dohody ohledně toho, kde a v jakém rozsahu jejich nezletilé dítě stráví vánoční svátky a velikonoční svátky. Pokud této dohody nebude dosaženo, pak bude rozvržení péče následující:
Vánoční svátky: [DOPLNIT – návrh]
Velikonoční svátky: [DOPLNIT – návrh]
 4. Matka i otec se zavazují, že se každoročně pokusí dosáhnout dohody ohledně toho, kde jejich nezletilé dítě stráví školní prázdniny. Matka je oprávněna se neomezeně stýkat s nezletilým dítětem [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození] v červenci příslušného roku. Otec je oprávněn se s nezletilou [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození] stýkat v srpnu příslušného roku. Místo a hodina předání nezletilé je poslední den příslušného měsíce do 18 hodin v místě trvalého bydliště dcery.
 5. Matka i otec mají právo se svým nezletilým dítětem na pravidelný telefonický kontakt.¹⁰
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis matky

.....
vlastnoruční podpis otce

10 Pouze návrh dohody.

Příloha č. 4**Návrh na rozvod manželství sporný**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]¹¹
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]¹²

Manželka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
... narozena [DOPLNIT – datum narození]
... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]¹³

Manžel: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
... narozen [DOPLNIT – datum narození]
... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

O rozvod manželství**Návrh na zahájení řízení podle § 383 a násl. z. ř. s.**

dvojmo
přílohy dle textu
soudní poplatek vylepen
v kolcích na tomto návrhu

I.

Manželství účastníků bylo uzavřeno dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – místo uzavření sňatku, resp. orgán, před kterým bylo manželství uzavřeno]. Oba účastníci jsou národnosti [DOPLNIT – národnost] a státními občany [DOPLNIT – státní občanství]. U obou se jedná o manželství [DOPLNIT – první/opakované/jednotlivě].

Z manželství účastníků se narodilo/-y následující nezletilé dítě/děti: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození dítěte/dětí]

Důkazy:

oddacím listem rodičů
rodnými listy dětí
občanskými průkazy účastníků

11 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde máte nebo jste měli s manželem poslední společné bydliště.

12 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

13 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

II.

Manželství jsme uzavřeli [DOPLNIT – krátce popište dobu před uzavřením manželství, bylo uzavřeno z lásky či z důvodu Vašeho těhotenství, příp. jiných skutečností].

[DOPLNIT – Popsat průběh manželství, kdy se manžel změnil, jak to vypadá s materiálním zajištěním rodiny, s péčí o dítě. Čím Vám ubližoval, co nemůžete dále snášet. Má jeho chování špatný vliv na nezletilé děti. Pokoušela jste se o nápravu, v manželské poradně, prostřednictvím péče o dítě, jinou cestou – neshody ohledně financí, času pro rodinu, výchovy dětí, příbuzných přesto pokračovaly. Vztah se nepodařilo s odpůrcem napravit, urovnat. Hádky, nadávky, násilí vůči Vám má špatný vliv na děti. Jsou neurotické, bojácné, mají zhoršený prospěch. – Staráte se o děti v podstatě sama, máte s nimi pěkný vztah, jste schopna zajistit jim klidný domov].

Ze shora uvedených skutečností je patrné, že manželství je tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití. Jsem přesvědčena, že rozvod manželství není v rozporu se zájmy nezletilých dětí, naopak.

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů¹⁴

III.

Současně s tímto návrhem na rozvod manželství byl dne [DOPLNIT – datum podání] podán návrh na úpravu práv a povinností k nezletilým dětem na dobu do a po rozvodu řízení.

Důkaz:

kopíí podání

IV.

Na základě shora uvedených skutečností navrhuji, aby soud vynesl po provedeném řízení následující

14 V rámci soudního řízení je třeba dodržovat zásadu tvrzení a zásadu důkazní, tj. každé Vaše tvrzení je třeba doložit relevantním důkazem. Snažte se důkazy označit a doložit již při podání návrhu.

rozsudek:

- I. Manželství [DOPLNIT – Vaše jméno a příjmení a datum narození] a [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození Vašeho manžela] uzavřené dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – kde a jaký úřad], se rozvádí.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis navrhovatelky

Příloha č. 5**Návrh na rozvod manželství nesporný**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]¹⁵
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]¹⁶

Manželka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]¹⁷

Manžel: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

O rozvod manželství

**Společný návrh manželů na zahájení řízení podle
 § 383 a násl. z. ř. s.**

dvojmo
 přílohy dle textu
 soudní poplatek vylepen
 v kolcích na tomto návrhu

I.

Manželství účastníků bylo uzavřeno dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – místo uzavření sňatku, resp. orgán, před kterým bylo manželství uzavřeno].

Oba účastníci jsou národnosti [DOPLNIT – národnost] a státními občany [DOPLNIT – státní občanství]. U obou se jedná o manželství [DOPLNIT – první/opakované/jednotlivě].

Z manželství účastníků se narodilo/y následující nezletilé dítě/děti: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození dítěte/dětí].

Důkazy:

oddacím listem rodičů
 rodnými listy dětí
 občanskými průkazy účastníků

15 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde máte nebo jste měli s manželem poslední společné bydliště.

16 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

17 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

II.

Manželství jsme uzavřeli [DOPLNIT – krátce popište dobu před uzavřením manželství, bylo uzavřeno z lásky či z důvodu Vašeho těhotenství, příp. jiných skutečností].

Manželství účastníků trvá již od roku [DOPLNIT – počet let], manželé spolu již [DOPLNIT – dobu, od kdy spolu nevedete rodinnou domácnost] nežijí, intimně se nestýkají již více než [DOPLNIT – dobu]. [DOPLNIT – Popsat krátce důvody, pro které se chcete rozvést, odcizení apod.]

Ze shora uvedených skutečností je patrné, že manželství je tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití. Účastníci jsou přesvědčeni, že rozvod manželství není v rozporu se zájmy nezletilých dětí, naopak.

Důkaz:

výslechem účastníků

III.

Současně s tímto návrhem na rozvod manželství byl dne [DOPLNIT – datum podání] podán návrh na úpravu práv a povinností k nezletilým dětem na dobu do a po rozvodu řízení obsahující dohodu rodičů o úpravě práv a povinností k nezl. dětem.

Účastníci dále ve smyslu ustanovení § 757 odst. 1 písm. c) občanského zákoníku předkládají soudu dohodu o vypořádání majetkových poměrů a svého bydlení na dobu po rozvodu manželství.

Důkazy:

kopii podání obsahující dohodu rodičů o úpravě práv a povinností k nezl. dětem na dobu po rozvodu dohodou o vypořádání společného jmění a uspořádání bydlení na dobu po rozvodu

IV.

Na základě shora uvedených skutečností navrhuji, aby soud vynesl po provedeném řízení následující

r o z s u d e k:

- I. Manželství [DOPLNIT – Vaše jméno a příjmení a datum narození] a [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození Vašeho manžela] uzavřené dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – kde a jaký úřad], se rozvádí.

II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpisy navrhovatelky a navrhovatele

Příloha č. 6**Návrh na rozvod manželství sporný bez nezletilých dětí**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]¹⁸
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]¹⁹

Manželka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]²⁰

Manžel: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

O rozvod manželství**Návrh na zahájení řízení podle § 383 a násl. z. ř. s.**

dvojmo
 přílohy dle textu
 soudní poplatek vylepen
 v kolcích na tomto návrhu

I.

Manželství účastníků bylo uzavřeno dne [DOPLNIT – datum sňatku] před [DOPLNIT – místo uzavření sňatku, resp. orgán, před kterým bylo manželství uzavřeno].

Oba účastníci jsou národnosti [DOPLNIT – národnost] a státními občany [DOPLNIT – státní občanství]. U obou se jedná o manželství [DOPLNIT – první/opakované/jednotlivě].

Důkazy:

oddacím listem účastníků
 občanskými průkazy účastníků

II.

Manželství jsme uzavřeli [DOPLNIT – krátce popište dobu před uzavřením manželství, bylo uzavřeno z lásky či z jiných skutečností].

18 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde máte nebo jste měli s manželem poslední společné bydliště.

19 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

20 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

[DOPLNIT – Popsat průběh manželství, kdy se manžel změnil, jak to vypadá s materiálním zajištěním rodiny. Čím Vám ubližoval, co nemůžete dále snášet. Pokoušela jste se o nápravu, v manželské poradně, jinou cestou – neshody ohledně financí, času pro rodinu, příbuzných přesto pokračovaly. Vztah se nepodařilo s odpůrcem napravit, urovnat. Hádky, nadávky, násilí vůči Vám.]

Ze shora uvedených skutečností je patrné, že manželství je tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití. Současně je z výše popsaných skutečností zřejmé, že zde nejsou dány důvody pro zachování manželství ve smyslu ustanovení § 755 odst. 2 písm. b) občanského zákoníku.

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů²¹

III.

Na základě shora uvedených skutečností navrhuji, aby soud vynesl po provedeném řízení následující

r o z s u d e k:

- I. Manželství *[DOPLNIT – Vaše jméno a příjmení a datum narození]* a *[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození Vašeho manžela]*, uzavřené dne *[DOPLNIT – datum sňatku]* před *[DOPLNIT – kde a jaký úřad]*, se rozvádí.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne ___/___/____

.....
vlastnoruční podpis navrhovatelky

21 V rámci soudního řízení je třeba dodržovat zásadu tvrzení a zásadu důkazní, tj. každé Vaše tvrzení je třeba doložit relevantním důkazem. Snažte se důkazy označit a doložit již při podání návrhu.

Příloha č. 7**Návrh na rozhodnutí o změně práv a povinností k nezletilému v důsledku změny poměrů podle § 475 z. ř. s.**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]²²
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]²³

Matka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]²⁴

Otec: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Nezletilé děti: 1. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]
 2. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci péče soudu o nezletilé dle § 466 a násl. z. ř. s.**Návrh matky na změnu úpravy práv a povinností k nezletilým dětem v důsledku změny poměrů dle § 475 z. ř. s.**

trojmo
 přílohy dle textu
 řízení osvobozeno od
 soudního poplatku

I.

Rozhodnutím shora nadepsaného soudu ze dne [DOPLNIT – datum vydání rozsudku, číslo jednací a datum nabytí právní moci rozsudku], byly nezletilé děti, označené výše v návrhu (dále jen „nezletilé děti“), svěřeny do střídavé péče matky a otce.

Důkazy:

rozsudkem shora nadepsaného soudu
 rodnými listy dětí

22 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde mají nezletilé děti bydliště.

23 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

24 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

II.

Skutkový stav

Od poslední úpravy práv a povinností k nezletilým dětem však došlo k významné změně poměrů, především na straně otce. *[DOPLNIT – Popsat, v čem spočívá změna, např. u otce propukla závislost a rozhodl se pro léčení, má jiné zdravotní komplikace, nemá již zájem na střídavé péči apod., děti současně vyslovily přání být, s ohledem na chování otce, ve výlučné péči matky atd.]* Za nastalé situace kontaktovala matka orgán sociálně-právní ochrany dětí, s kterým konzultovala postup ve věci. U otce proběhlo v domácnosti šetření s výsledky uvedenými ve zprávě. I ze strany pracovnice OSPOD bylo doporučeno, aby došlo ke změně výchovného prostředí, nejméně na dobu, kdy dojde ke změně poměrů na straně otce.

Důkazy:

výslechem účastníků
zprávou OSPOD
s výhradou dalších důkazů²⁵

III.

Potřeby dětí, výdaje

[DOPLNIT – Popsat precizně výdaje a potřeby dětí, náklady na stravu, provoz domácnosti, jejich zdravotní komplikace, nestandardní výdaje na zdravotnické pomůcky, kroužky, oblečení, sport atd.]

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů²⁶

IV.

Poměry otce a poměry matky

[DOPLNIT – Popsat precizně příjmy matky a otce, zaměstnání, rozvržení pracovní doby, výdaje, počet vyživovacích povinností atd.]

25 V rámci soudního řízení je třeba dodržovat zásadu tvrzení a zásadu důkazní, tj. každé Vaše tvrzení je třeba doložit relevantním důkazem. Snažte se důkazy označit a doložit již při podání návrhu.

26 Doložte uvedené skutečnosti účtenkami, výpisy z účtu, zprávami lékaře apod.

Důkazy:

potvrzením o zaměstnání a výši příjmu matky
 výsledkem účastníků
 s výhradou dalších důkazů

V.

Na základě shora uvedených skutečností, kdy je zřejmé, že v zájmu nezletilých dětí je vhodná změna jejich výchovného prostředí, navrhuji, aby soud vynesl po provedeném řízení následující

rozsudek:

- I. Nezletilý [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] a nezletilá [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] se svěřují pro dobu do rozvodu i pro dobu po rozvodu manželství účastníků do výlučné péče matky.
- II. Otec nezletilého [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na jeho výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- III. Otec nezletilé [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na její výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- IV. Otec je oprávněn se s nezletilým [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] a nezletilou [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT] stýkat počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí takto:

...Každý sudý týden od pátku, kdy otec vyzvedne nezletilé v místě školy, resp. základní školy a odevzdá je v místě bydliště matky v neděli do 19.00.

Každý týden od středy od 15.00 do čtvrtka do 7.45, kdy otec vyzvedne nezletilé v místě školky, resp. základní školy dětí a v tomtéž místě je nejpozději v danou hodinu odevzdá...²⁷
- V. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne ___/___/____

.....
 vlastnoruční podpis matky

27 Pouze návrh, jak by rozvržení a předávání mohlo vypadat.

Příloha č. 8**Návrh na zvýšení výživného na nezletilé dítě**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]²⁸
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]²⁹

Matka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]³⁰

Otec: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Nezletilé děti: 1. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]
 2. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci péče soudu o nezletilé dle § 466 a násl. z. ř. s.**Návrh matky na zvýšení výživného pro nezletilé děti
v důsledku změny poměrů dle § 475 z. ř. s.**

trojmo
 přílohy dle textu
 řízení osvobozeno od
 soudního poplatku

I.

Rozhodnutím shora nadepsaného soudu ze dne [DOPLNIT – datum vydání rozsudku, číslo jednací a datum nabytí právní moci rozsudku], byly nezletilé děti, označené výše v návrhu (dále jen „nezletilé děti“), svěřeny do výlučné péče matky a otci stanovena povinnost hradit pravidelné výživné ve výši [DOPLNIT – výši].

28 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde mají nezletilé děti bydliště.

29 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

30 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

Důkazy:

rozsudkem shora nadepsaného soudu
rodnými listy dětí

II.**Skutkový stav**

Od poslední úpravy práv a povinností k nezletilým dětem však došlo k významné změně poměrů, především na straně otce, a dále došlo s nástupem dětí do školních zařízení ke zvýšeným výdajům. *[DOPLNIT – Popsat, v čem spočívá změna, otec získal zaměstnání s vyšším nadstandardním příjmem, u dětí došlo ke zvýšení výdajů s nástupem do školy nebo v důsledku jiné skutečnosti např. onemocnění atd.]* Za nastalé situace považuje matka za nezbytné přehodnotit výši výživného stanoveného soudem, přičemž tento postup je v souladu s ustanovením § 475 o. s. ř.

Důkazy:

výslechem účastníků
zprávou OSPOD
s výhradou dalších důkazů³¹

III.**Potřeby dětí, výdaje**

[DOPLNIT – Popsat precizně zvýšené výdaje a potřeby dětí, náklady na stravu, provoz domácnosti, jejich zdravotní komplikace, nestandardní výdaje na zdravotnické pomůcky, kroužky, oblečení, sport atd.]

Důkazy:

výslechem účastníků
s výhradou dalších důkazů³²

IV.**Poměry otce a poměry matky**

[DOPLNIT – Popsat příjmy matky a otce, zaměstnání, výdaje, počet vyživovacích povinností atd.]

31 V rámci soudního řízení je třeba dodržovat zásadu tvrzení a zásadu důkazní, tj. každé Vaše tvrzení je třeba doložit relevantním důkazem. Snažte se důkazy označit a doložit již při podání návrhu.

32 Doložte uvedené skutečnosti účtenkami, výpisy z účtu, zprávami lékaře apod.

Důkazy:

potvrzením o zaměstnání a výši příjmu matky
 výslechem účastníků
 s výhradou dalších důkazů

V.

Na základě shora uvedených skutečností, kdy je zřejmé, že je zde změna ve finančních poměrech otce a potřebách dětí, a je tak odůvodněn postup dle § 475 o. s. ř., navrhuji, aby soud vynesl po provedeném řízení následující

r o z s u d e k:

- I. Otec nezletilého [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na jeho výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- II. Otec nezletilé [DOPLNIT], nar. [DOPLNIT], je povinen platit na její výživu částkou [DOPLNIT] Kč měsíčně, splatnou k rukám matky vždy do každého 15. dne v měsíci, počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí.
- III. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne __/__/____

.....
 vlastnoruční podpis matky

Příloha č. 9**Návrh na stanovení výživného pro neprovdanou matku**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]³³
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]³⁴

Žalobkyně: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 (Matka) ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]³⁵

Žalovaný: ... [DOPLNIT – označení]
 (Otec) ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

**O zajištění úhrady výživy a některých nákladů neprovdané matky
 podle § 920 občanského zákoníku**

Návrh na zahájení řízení

dvojmo
 přílohy dle textu

I.

Skutkový stav

Žalobkyně a žalovaný jsou rodiči nezletilého [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození dítěte] (dále jen „nezletilý syn“). Žalobkyně a žalovaný nebyli a nejsou manželé, a nesdílejí rodinnou domácnost.

Rozsudkem výše nadepsaného soudu ze dne [DOPLNIT – datum, číslo jednací a datum nabytí právní moci rozsudku], byl nezletilý syn svěřen do výchovy matky a otcí byla uložena povinnost hradit pravidelné měsíční výživné ve výši [DOPLNIT – výši výživného].

Žalobkyně je svobodnou matkou t. č. na rodičovské dovolené, přítele nemá a rodinnou domácnost sdílí pouze se svým nezletilým synem. Žalobkyně nevykonává žádnou další činnost, která by byla pro ni zdrojem příjmů, plně a výhradně se věnuje výchově a péči o nezletilého syna. Nejen s ohledem na věk syna, ale též naddimenzovanost mateřských škol či jiných předškolních zařízení, není možné umístit syna do takového

33 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde má žalovaný bydliště.

34 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

35 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

instituce. S ohledem na výši příjmu žalobkyně ani nelze uvažovat bohužel o alternativním řešení v podobě soukromé školky či obdobného zařízení.

Žalobkyně v současné době žije se svým nezletilým synem v azylovém domě [DOPLNIT – adresa], v současné době nemá bohužel možnost, při uvážení své finanční situace, jiného ubytování vlastního či v podobě nájmu nebo podnájmu.

Důkazy:

rodným listem nezletilého
rozsudkem [DOPLNIT – specifikovat rozsudek]

II.

Přehled příjmů žalovaného

Žalovaný je, dle posledních dostupných informací žalobkyně, v zaměstnaneckém poměru u [DOPLNIT – označení zaměstnavatele], s průměrným čistým měsíčním příjmem [DOPLNIT – částku] Kč. Žalovaný je svobodný a dle informací žalobkyně nemá jiné další vyživovací povinnosti, než k nezletilému synovi.

Žalovaný žalobkyni nepřispíval nijak výrazně na výdaje spojené s jejím těhotenstvím, porodem ani následujícím obdobím. Tímto jeho jednáním, kdy žalobkyně hradila veškeré náklady samostatně, ji bohužel uvedl do značných ekonomických nesází a tíživé ekonomické situace. Žalobkyně je limitována bezvýhradnou péčí o malého nezletilého syna.

Důkazy:

výslechem účastníků
spisem soudu, který rozhodoval o stanovení výživného na nezletilého

III.

Přehled příjmů a výdajů žalobkyně

Finanční prostředky, s nimiž žalobkyně může operovat, jsou tvořeny pouze [DOPLNIT – veškeré příjmy, např. výši rodičovského příspěvku, výše výživného na nezletilého atd.], s těmito prostředky však může žalobkyně operovat pouze ve prospěch svého nezletilého syna, s ohledem na jejich charakterové určení.

Měsíční výdaje žalobkyně zahrnují náklady [DOPLNIT – veškeré měsíční náklady žalobkyně, odhad výdajů na stravu, ošacení, hygienické prostředky, jízdné, telefon, nestandardní zdravotní potřeby atd.].

Důkazy:

výslechem účastníků
doklady o příjmech a výdajích

IV. Návrh

Ve světle shora uvedeného, kdy žalobkyně nemá objektivně možnost dalšího příjmu, neboť se plně a bezvýhradně věnuje výchově a péči o nezletilého syna, kdy nemá možnost svěřit jej po doby výkonu i jen brigádní pomocné činnosti vhodné osobě a především, kdy její osobní měsíční výdaje značně nekorrespondují s jejími měsíčními příjmy, je bohužel nucena podat výše uvedenému soudu návrh na stanovení výživného ve smyslu ustanovení § 920 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění, a to zpětně za období od [DOPLNIT – od kdy] po dobu zákonem stanovené lhůty, tj. do dvou let ode dne narození dítěte.

Žalobkyně proto prostřednictvím tohoto návrhu žádá výše nadepsaný soud, aby vydal tento

r o z s u d e k:

Žalovaný je povinen přispívat žalobkyni na výživu od [DOPLNIT – doba dvou let od narození dítěte] částkou [DOPLNIT – výši] Kč měsíčně, splatnou vždy do každého 5. dne příslušného měsíce předem k rukám žalobkyně.

Nedoplatek na výživném vzniklý žalovanému od [DOPLNIT – doplnit dobu] ve výši [DOPLNIT – výši] Kč je žalovaný povinen a zavazuje se zaplatit spolu s běžným výživným v [DOPLNIT – kolika] měsíčních splátkách po [DOPLNIT – výši splátek] Kč měsíčně počínaje dnem právní moci tohoto rozhodnutí až do úplného zaplacení pod ztrátou výhody splátek.

V . . . , dne ___/___/____

.....
vlastnoruční podpis žalobkyně

Příloha č. 10**Návrh na předběžné opatření dle § 74 a násl. o. s. ř.**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]³⁶
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]³⁷
 ke spisové značce [DOPLNIT – spisovou značku]

Matka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]³⁸

Otec: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Nezletilé děti: 1. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]
 2. ... [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci péče soudu o nezletilé dle § 466 a násl. z. ř. s.**Návrh matky na předběžné opatření
a zatímní úpravu poměrů k nezl.**

trojmo
 přílohy dle textu
 řízení osvobozeno od
 soudního poplatku

I.**Skutkový stav**

Návrhem podaným dne [DOPLNIT – datum podání návrhu],
 bylo zahájeno řízení ve věci úpravy poměrů ke shora uvedeným
 nezletilým. Řízení je vedeno pod sp. zn. [DOPLNIT – spisovou
 značku].

[DOPLNIT – popis krátce, jak v současné době nefunguje
 předávání dětí, kdo odpírá děti předat, kdo odevzdat, jaká

36 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde mají nezletilé děti bydliště.

37 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách
www.justice.cz.

38 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

je komunikace ohledně školy, běžných záležitostí, hrazení výživného a podílení se na nákladech na děti atd., jaký to má dopad na děti a jejich psychický a fyzický vývoj].

Důkazy:

zprávou OSPD³⁹

např. zprávou lékaře, psychologa atd.

II.

Odůvodnění návrhu na předběžnou úpravu poměrů

Poměry mezi matkou a otcem jsou již v současné době velice vyhoceny. Komunikace mezi otcem a matkou je nefunkční, což rozhodně nepřispívá k psychické stabilitě nezletilých. [DOPLNIT – další důvody, pro které je současné nastavení péče nevhodné].

Matka se domnívá, že z tohoto důvodu, kdy je opravdu nutné zavést ohledně péče o nezletilé řád, jež budou respektovat oba rodiče, a vytvoří se tak tolik nezbytné podmínky pro zdravý psychický a fyzický vývoj dětí a pro budoucí výkon rozhodnutí, které bude vydáno ve věci samé, je nezbytné, aby soud do doby rozhodnutí ve věci samé upravil poměry k nezletilým svým předběžným autoritativním rozhodnutím.

[DOPLNIT – Matka považuje výše uvedený postup za nezbytný i s ohledem na blížící se prázdniny, kdy je nutné, aby bylo transparentní, který z rodičů má děti pro ten který okamžik v péči, mohl s nimi případně vycestovat, a to bez potíží a nerespektování ze strany druhého rodiče. Děti by též tak měly jasnější přehled o tom, jak volné měsíce budou trávit a mohly tomu přizpůsobit i své osobní plány, na které je třeba též, s ohledem na jejich věk, již hledět a plně je reflektovat⁴⁰.]

III.

Návrh

Ve světle shora uvedeného matka navrhuje, aby shora nadepsaný soud vydal toto

u s n e s e n í:

I. Matka je povinna a oprávněna pečovat o nezletilé
[DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození]

39 K návrhu je třeba doložit veškeré důkazy o probíhající situaci, bez splnění této povinnosti a prokázání, že je zde potřeba zatímní úpravy poměrů nebo je ohrožen budoucí výkon rozhodnutí ve věci samé, nebude Váš návrh úspěšný.

40 Pouze návrh, pokud podáváte předběžné opatření v souvislosti s blížícími se prázdninami.

a [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození] stýkat se s nimi vždy [DOPLNIT – v jakém rozsahu budou děti pobývat u matky].

- II. Otec je povinen a oprávněn pečovat o nezletilé [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození] a [DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození] stýkat se s nimi vždy [DOPLNIT – v jakém rozsahu budou děti pobývat u otce].
- III. Rodiče si nezletilé předají ke styku vždy [DOPLNIT – jak, kdy a kde].
- IV. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V . . . , dne ___/___/____

.....
vlastnoruční podpis matky

Příloha č. 11**Návrh na předběžné opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí podle § 400 a násl. z. ř. s., včetně nezletilých dětí**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]⁴¹
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁴²

Navrhovatelka: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozena [DOPLNIT – datum narození]
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁴³

Navrhovatelé – nezletilé děti:

1. . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 . . . narozen [DOPLNIT – datum narození]
2. . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 . . . narozena [DOPLNIT – datum narození]

oba zastoupeni matkou [DOPLNIT – jméno a příjmení],
 narozenou [DOPLNIT – datum narození],
 bytem [DOPLNIT – adresu bydliště] a oba bytem
 pod adresou matky.

Odpůrce: . . . [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 . . . narozen [DOPLNIT – datum narození].
 . . . bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

Ve věci ochrany před domácím násilím dle § 400 a násl. z. ř. s.**Návrh matky na předběžné opatření podle § 402 a násl. z. ř. s.**

trojmo
 přílohy dle textu
 navrhovatel je od soudního
 poplatku osvobozen

I.

Navrhovatelka a odpůrce jsou rodiči nezletilých dětí [DOPLNIT – jméno a příjmení, data narození obou dětí]. Všichni žijí ve společném bydlení na adrese [DOPLNIT – adresu].

41 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde máte bydliště spolu s agresorem.

42 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

43 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

Navrhovatelka a nezletilé děti, které matka v tomto řízení zastupuje, z titulu jejího postavení zákonného zástupce jsou dále v návrhu označeny společně jako „navrhovatelé“.

Dne [DOPLNIT – datum] došlo k vykázaní /opakovanému vykázaní odpůrce ze společného obydlí Policií České republiky Obvodním oddělením [DOPLNIT – označení oddělení] z důvodu dlouhodobého psychického týrání a fyzického násilí páchaného na navrhovatelích. Desetidenní lhůta vykázaní uplyne dne [DOPLNIT – datum uplynutí lhůty].

Důkaz:

rodnými listy nezletilých
záznamem policie o vykázaní, event. i předchozích vykázaních
lékařskou zprávou o ošetření, event. lékařskými zprávami

II.

Vylíčení skutečností

[DOPLNIT – Popis situace, která předcházela vykázaní., např.: co se dělo (konkrétní incidenty), odkdy se to dělo, jak se situace nebo ohrožení stupňovalo, jaké to mělo následky, popis svěřením se do péče Intervenčního centra].

[DOPLNIT – Popis současného psychického a fyzického stavu ohrožených osob, popis důvodů, které vedou k pocitu ohrožení z odpůrce apod.].

Důkazy:

zprávou ošetřujícího lékaře/psychiatra ze dne
zprávou IC o spolupráci
protokolem z jednání přestupkové komise

III.

Odůvodnění předběžného opatření

Jednání odpůrce poškozuje navrhovatele na psychickém i fyzickém zdraví, žijí v neustálém strachu a nejistotě, kdy se odpůrce vrátí a začne je tyranizovat. Jeho agresivní jednání je nepředvídatelné, navíc se v poslední době stále stupňuje jeho brutalita. Je zde akutní hrozba ohrožení zdraví a života navrhovatelů a zdravého vývoje nezletilých.

Z výše uvedeného je zřejmé, že další společné bydlení s odpůrcem je pro navrhovatele nesnesitelné, když dochází k psychickému a fyzickému násilí vůči všem navrhovatelům. Matka nezletilých je připravena činit příslušné kroky k rozvodu manželství a úpravě práv a povinností k nezletilým dětem, k čemuž však potřebuje určitý čas.

IV. Návrh

Ve světle shora uvedeného se navrhuje, aby soud nařídil
předběžné opatření podle § 405 z.ř.s. a vydal následující

u s n e s e n í:

- I. Odpůrce [*DOPLNIT – jméno a příjmení a datum narození*],
je povinen:
 1. nezdržovat se ve společném obydlí navrhovatelů ani do
něj nevstupovat,
 2. nevstupovat do bezprostředního okolí společného obydlí
navrhovatelů,
 3. zdržet se setkávání s navrhovatelem,
 4. zdržet se nežádoucího sledování a obtěžování
navrhovatelů jakýmkoliv způsobem.
- II. Toto předběžné opatření trvá po dobu jednoho měsíce.
- II. Odpůrci se ukládá uhradit do 3 dnů od právní moci tohoto
usnesení soudní poplatek ve výši 1 000 Kč.

V . . . , dne ___/___/_____

.....
vlastnoruční podpis matky jako navrhovatelky
a zástupkyně nezletilých dětí

Příloha č. 12**Žádost o osvobození od soudního poplatku u rozvodového řízení**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]⁴⁴
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁴⁵

Manželka: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁴⁶

Manžel: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození].
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

O rozvod manželství**Žádost o osvobození od soudního poplatku podle § 138 o. s. ř.**

jednou
 přílohy dle textu

I.

Manželka podala dne [DOPLNIT – datum] ke shora
 nadepsanému soudu návrh na zahájení řízení o rozvod
 manželství.

Manželka tímto shora nadepsaný soud žádá o osvobození od
 soudního poplatku ve smyslu ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř.

Tuto žádost níže uvedeným způsobem odůvodňuje.

*[DOPLNIT – popis důvodů, proč nejste schopna hradit částku
 představující soudní poplatek, např. „Navrhovatelka byla
 z důvodu uvedených v návrhu nucena podat žádost o rozvod
 manželství, kdy společné soužití s odpůrcem bylo velice
 psychicky náročné a situace natolik vygradovala, že byla
 nucena s nezletilými dětmi zvolit jiné bydlení.“]*

V současné době se z toho důvodu nachází ve velmi náročné
 finanční situaci, kdy je povinna hradit náklady na bydlení
 (nájem a poplatky), výživu (děti mají speciální dietu z důvodu

44 Místně příslušný je okresní soud v místě, kde máte nebo jste měli
 s manželem poslední společné bydliště.

45 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách
www.justice.cz.

46 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

intolerance na určité potraviny) a vzdělávání (školky, kroužky atd.) dětí, když nejsou dosud upraveny poměry k nim, tj. včetně vyživovací povinnosti otce, ale též výživu svou.

Současně též nyní hledá nové zaměstnání, neboť smluvní vztah se zaměstnavatelem uvedeným v záhlaví tohoto podání končí dnem [DOPLNIT]. Je pro ni velice nesnadné při současných finančních možnostech vydat částku odpovídající soudnímu poplatku. Její průměrné měsíční příjmy činí a výdaje].

Důkazy:

kopii návrhu na rozvod manželství spolu s podacím razítkem
dohodou o ukončení pracovního poměru
doklady prokazujícími příjmy a výdaje

III.

Ve světle shora uvedeného si proto dovoluje navrhnout, aby shora uvedený soud vydal toto

u s n e s e n í:

Manželce, [DOPLNIT – jméno a příjmení], dat. nar. [DOPLNIT – datum narození], se přiznává osvobození od soudních poplatků.

V . . . , dne ___/___/_____

.....
vlastnoruční podpis manželky

Příloha č. 13**Žádost o bezplatnou právní pomoc a ustanovení zástupce podle § 30 o. s. ř.**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]⁴⁷
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁴⁸

Žalobkyně: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
... narozena [DOPLNIT – datum narození]
... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁴⁹

Žalovaný: ... [DOPLNIT – označení]
... IČ [DOPLNIT]
... sídlem [DOPLNIT – adresu]

O úhradu částky 80 000 Kč s přísl.

Žádost o ustanovení zástupce podle § 30 o. s. ř.

jednou
přílohy dle textu

I.

Žalobkyně podala dne [DOPLNIT – datum] ke shora nadepsanému soudu návrh na zahájení řízení o úhradu částky 80 000 Kč s přísl., spolu se žádostí o osvobození od soudního poplatku. Usnesením zdejšího soudu ze dne [DOPLNIT – datum], čj. [DOPLNIT], bylo její žádosti o osvobození od soudních poplatků vyhověno.

Důkazy:

kopii návrhu s podacím razítkem
kopii usnesení soudu

III.

V řízení uplatňuji úhradu nevyplacené mzdy ze strany žalovaného, jako zaměstnavatele ve výši 80 000 Kč, mně, jako zaměstnanci. [DOPLNIT – popsat krátce vznik nároku a jeho sporování žalovaným]. Jelikož se jedná o věc právně složitou

47 Místně příslušný je okresní soud v místě, v jehož obvodu má žalovaný sídlo.

48 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

49 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

a žalobkyně nemá dostatečné odborné znalosti, aby mohla zdárně hájit svá práva, a zároveň nemá ani dostatek prostředků, aby si mohla sama opatřit právní zastoupení (žalobkyně v jednání žalobce mimo jiné přišla o zaměstnání a ocitla se ve výrazné finanční tísní), žádá tímto soud ve smyslu § 30 občanského soudního řádu o ustanovení právního zástupce z řad advokátů.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis žalobkyně

Příloha č. 14**Žaloba na vyklizení dle § 769 občanského zákoníku**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]⁵⁰
 adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁵¹

Žalobkyně: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozena [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁵²

Žalovaný: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
 ... narozen [DOPLNIT – datum narození]
 ... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

O vyklizení**Návrh na vyklizení podle § 769 občanského zákoníku**

dvojmo
 přílohy dle textu
 soudní poplatek

I.

Manželství žalobkyně a žalovaného bylo rozvedeno rozsudkem [DOPLNIT – jakého soudu, datum vydání, číslo jednací, datum nabytí právní moci rozsudku].

Před uzavřením manželství nabyla žalobkyně do svého výlučného vlastnictví byt č. 3 o velikosti 3+1 s příslušenstvím nacházejícím se v 1. nadzemním podlaží domu čp. [DOPLNIT – doplnit adresu domu, kde se byt nachází]. Žalovanému, uzavřením manželství se žalobkyní, vzniklo pouze právo bydlení podle § 744 občanského zákoníku.

Důkazy:

rozsudkem o rozvodu manželství
 nabývacím žalobkyně titulem k bytu

50 Místně příslušný je okresní soud v místě, v jehož obvodu je nemovitost.

51 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

52 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

II.

Manželé, s ohledem na okolnosti rozvodu manželství, neuzavřeli dohodu o vypořádání společného jmění, ani o otázkách bydlení žalovaného. Nezletilé děti, které se narodily z manželství byly svěřeny rozsudkem [DOPLNIT – *jakého soudu, datum vydání, číslo jednací, datum nabytí právní moci rozsudku*], do výlučné péče žalobkyně. Ačkoli již od rozvodu našeho manželství uplynulo již více než [DOPLNIT – *dobu od rozvodu*], žalovaný byt nevyklidil a neopustil. Další soužití s žalovaným v bytě, který je ve výlučném vlastnictví žalobkyně je nadále nemožné [DOPLNIT – *důvody*]. Žalovaný byl již několikrát, nejen pro své chování vyzván, aby vyklidil byt žalobkyně.

Důkazy:

výslechem účastníků
rozsudkem o svěřením dětí do péče žalobkyně
komunikací účastníků
s výhradou dalších důkazů

III.

S ohledem na shora uvedené, kdy jsou zde důvody dle § 769 občanského zákoníku, se navrhuje vydání tohoto

r o z s u d k u:

- I. Žalovaný je povinen vyklidit byt č. 3 o velikosti 3+1 nacházející se v 1. nadzemním podlaží domu čp. [DOPLNIT – *adresa domu, kde se byt nachází*], do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V . . . , dne ___/___/____

.....
vlastnoruční podpis žalobkyně

Příloha č. 15**Žaloba na zrušení práva společného nájmu bytu
dle § 768 občanského zákoníku**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]⁵³
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁵⁴

Žalobkyně: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
... narozena [DOPLNIT – datum narození]
... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]⁵⁵

Žalovaný: ... [DOPLNIT – jméno a příjmení]
... narozen [DOPLNIT – datum narození]
... bytem [DOPLNIT – adresu bydliště]

**O zrušení práva společného nájmu bytu podle
§ 768 občanského zákoníku**

**Návrh žalobkyně na zrušení práva společného nájmu bytu podle
§ 768 občanského zákoníku**

dvojmo
přílohy dle textu
soudní poplatek

I.

Manželství žalobkyně a žalovaného bylo rozvedeno rozsudkem [DOPLNIT – jakého soudu, datum vydání, číslo jednací, datum nabytí právní moci rozsudku]. Nezletilé děti, které se narodily z manželství, byly svěřeny rozsudkem [DOPLNIT – jakého soudu, datum vydání, číslo jednací, datum nabytí právní moci rozsudku], do výlučné péče žalobkyně.

Za trvání manželství vzniklo účastníkům právo společného nájmu k bytu č. 3 o velikosti 3+1 s příslušenstvím nacházejícím se v 1. nadzemním podlaží domu čp. [DOPLNIT – adresu domu, kde se byt nachází].

Důkazy:

rozsudkem o rozvodu manželství
rozsudkem o svěřeni dětí do péče žalobkyně
nájemní smlouvou k bytu a protokolem o převzetí bytu

53 Místně příslušný je okresní soud v místě, v jehož obvodu je nemovitost.

54 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

55 Je-li Vaše bydliště odlišné od trvalého, uveďte obojí.

II.

Manželé, s ohledem na okolnosti rozvodu manželství, neuzavřeli dohodu o vypořádání společného jmění, ani o otázkách bydlení po rozvodu manželství. Od rozvodu našeho manželství uplynulo již více než [DOPLNIT – dobu od rozvodu], avšak bývalí partneři nemohou dosáhnout dohody ohledně dalšího setrvání v bytě. Další soužití s žalovaným v bytě je nadále nemožné [DOPLNIT – důvody]. Žalovaný byl již několikrát pro své chování předmětem šetření Policie ČR.

Důkazy:

výslechem účastníků
záznamy z Policie ČR
s výhradou dalších důkazů

III.

S ohledem na shora uvedené, kdy jsou zde důvody dle § 768 občanského zákoníku, a kdy zde jsou zájmy nezletilých, se navrhuje vydání tohoto

rozsudku:

- I. Právo účastníků společného nájmu bytu [DOPLNIT – adresa domu, kde se byt nachází] se zrušuje a byt bude nadále užívat žalobkyně.
- II. Žalovaný je povinen byt vyklidit a vyklizený byt předat žalobkyni do 15 dnů ode dne, kdy mu bude zajištěn náhradní byt.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis žalobkyně

Příloha č. 16**Návrh poškozené na přiznání nároku na náhradu škody**

Služba kriminální policie a vyšetřování

Odbor obecné kriminality

Adresa [DOPLNIT adresu odboru]

Ke sp. zn.: [DOPLNIT – spisovou značku uvedenou na záznamu z procesního úkonu]

Poškozená: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození a bydliště]

Věc: Návrh poškozené [DOPLNIT – jméno a příjmení] na uložení povinnosti obžalovanému [DOPLNIT – jméno a příjmení], aby nahradil škodu a nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem

Obviněný [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození a bydliště] je stíhaný Policií ČR [DOPLNIT – označení odboru policie, který šetření provádí] pro trestný čin [DOPLNIT – trestný čin, pro který je stíhání zahájeno]⁵⁶, kterého se dopustil [DOPLNIT – kdy, kde a jak]. V důsledku toho jsem utrpěla [DOPLNIT – popis fyzických zranění a psychického traumatu]. Byla (jsem) v pracovní neschopnosti [DOPLNIT – od-do], hospitalizovaná [DOPLNIT – kdy a doba].

V důsledku jednání obviněného mi vznikla tato újma:

- a) ušlá mzda [DOPLNIT – kolik] Kč
- b) náklady spojené s léčením [DOPLNIT – kolik] Kč
- c) škoda za zničené věci [DOPLNIT – kolik] Kč
- d) ztížení společenského uplatnění [DOPLNIT – kolik] Kč
- e) peněžitá satisfakce za psychické přetrvávající trauma [DOPLNIT – kolik] Kč.

S ohledem na výše uvedené

n a v r h u j i,

aby soud v odsuzujícím rozsudku podle § 228 odst. 1 trestního řádu uložil obviněnému povinnost nahradit mi škodu v celkové výši [DOPLNIT – kolik] Kč, protože škodu způsobil trestným činem, pro který je stíhán.

56 Eventuálně vyjmenovat další trestné činy.

Přílohy:

lékařská zpráva

lékařský posudek o ohodnocení bolestného a ztížení

společenského uplatnění

potvrzení mého zaměstnavatele o výši ušlé mzdy za období

seznam a pořizovací hodnota zničených věcí

posudek psychologa

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis poškozené

Příloha č. 17**Návrh poškozené na přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu**

Obvodnímu (okresnímu) soudu v [DOPLNIT – město]
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁵⁷

prostřednictvím

Obvodního (okresního) státního zastupitelství
adresa [DOPLNIT – adresu zastupitelství]⁵⁸

Obviněný: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození
a bydliště, t. č. ve vazební věznici – adresa]

Stíhaný pro trestný čin [DOPLNIT – trestný čin]

Poškozená: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození
a bydliště]

Věc: Návrh poškozeného na přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně ve věci vedené u Policie ČR, Služba kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality, ČTS:

Policejním orgánem Policie ČR, [DOPLNIT – kde], Služba kriminální policie a vyšetřování, odbor obecné kriminality bylo dne [DOPLNIT – kdy] pod ČTS [DOPLNIT – číslo trestního spisu] podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání a sděleno obvinění pro skutek [DOPLNIT – jaký trestný čin], ve kterém je spatřováno spáchání trestného činu podle [DOPLNIT – ustanovení trestního zákona].

Obviněný [DOPLNIT – jméno a příjmení] se dopustil [DOPLNIT – popsát jednání, kdy kde, co, s jakým následkem]. V důsledku jeho jednání mi vznikla následující újma:

- a) ušlá mzda [DOPLNIT – kolik] Kč
- b) náklady spojené s léčením [DOPLNIT – kolik] Kč
- c) škoda za zničené věci [DOPLNIT – kolik] Kč
- d) ztížení společenského uplatnění [DOPLNIT – kolik] Kč
- e) peněžitá satisfakce za psychické přetrvávající trauma [DOPLNIT – kolik] Kč.

⁵⁷ Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

⁵⁸ Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

K probíhajícímu trestnímu stíhání jsem se řádně připojila dne [DOPLNIT – datum], kdy po obviněném požaduji na náhradě škody částku [DOPLNIT – kolik] včetně úroků, jako náhradu majetkové i nemajetkové újmy.

Žádám, aby mi byl podle § 51 odst. 1 trestního řádu přiznán nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. Návrh odůvodňuji skutečností, že se jedná o věc skutkově náročnou, když obviněný popírá, že by se trestní činnosti vůči mně dopustil a já osobně nemám žádné právní znalosti, tedy nejsem schopna svá práva poškozené řádně uplatňovat. Nemám zároveň dostatek finančních prostředků k hrazení nákladů zmocněnce. Ke svým osobním poměrům uvádím, že jsem nezaměstnaná, pobírám podporu v nezaměstnanosti ve výši [DOPLNIT – kolik] Kč měsíčně. Z podpory v nezaměstnanosti hradím nájemné za byt ve výši [DOPLNIT – kolik] Kč včetně inkasa. Vyživuji nezletilé děti. Zbývající částka je určena na zajištění mých životních potřeb, jako jsou potraviny, léky, oblečení apod. Nemám žádný nemovitý majetek. Z věcí movitých vlastním běžné vybavení domácnosti, které je asi 10 let staré a bezcenné. Nejsem schopna hradit náklady právního zastoupení zmocněncem. Domnívám se, že splňuji veškeré zákonné předpoklady pro přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. Z uvedených důvodů

n a v r h u j i,

aby soud rozhodl, že podle § 51a odst. 1 trestního řádu se mi přiznává v trestní věci vedené u Policie ČR, [DOPLNIT – kde], Služba kriminální policie a vyšetřování, odboru obecné kriminality, pod ČTS [DOPLNIT – číslo trestního spisu], nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně.

Přílohy:

Potvrzení o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání

Potvrzení o výši nájmu včetně inkasa

Rodné listy dětí

Čestné prohlášení o majetkových poměrech

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis poškozené

Příloha č. 18**Stížnost poškozené proti usnesení o nepřiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně**

Krajskému (Městskému) soudu v [DOPLNIT – město]
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁵⁹

prostřednictvím

Obvodního (okresního) soudu v [DOPLNIT – město]
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]

Obviněný: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození
a bydliště, t. č. ve vazební věznici – adresa]

Stíhaný pro trestný čin [DOPLNIT – trestný čin]

Poškozená: [DOPLNIT – jméno a příjmení, datum narození
a bydliště]

Věc: Stížnost poškozené proti usnesení [DOPLNIT – jakého
usnesení, z jakého dne a jaké číslo jednací] **o nepřiznání
nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem
bezplatně**

tříkrát

Usnesením [DOPLNIT – jakého usnesení, z jakého dne a jaké
číslo jednací] bylo rozhodnuto, že v trestní věci vedené
u [DOPLNIT – jakého soudu] pod sp. zn. [DOPLNIT – spisovou
značku] nemám nárok na právní pomoc poskytovanou
zmocněncem bezplatně dle § 51a odst. 1 tr. řádu. Citované
rozhodnutí mi bylo doručeno dne [DOPLNIT – datum]. Proti
tomuto rozhodnutí podávám v zákonné lhůtě

stížnost:

kterou odůvodňuji následovně:

Rozhodnutí o nepřiznání nároku na právní pomoc poskytovanou
zmocněncem bezplatně je odůvodněno tím, že [DOPLNIT –
citovat důvody uvedené v zamítnutí].

Výdaje na úhradu odměny advokáta by vedly k nepřiměřenému
zhoršení mé sociální situace. Z dokladů přiložených k přiznání
bezplatné obhajoby je zřejmé, že nemám žádné prostředky

59 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách
www.justice.cz.

obživy, kdy tyto stačí pouze na zajištění mých základních životních potřeb a ani nelze očekávat, že by se moje finanční situace v blízké době změnila. Domnívám se proto, že splňuji všechny zákonné podmínky podle § 51a odst. 1 tr. řádu pro přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně ve shora uvedené věci.

Vzhledem k výše uvedenému

n a v r h u j i,

aby Krajský soud v [DOPLNIT – kde] na základě mnou podané stížnosti zrušil usnesení [DOPLNIT – jakého usnesení, z jakého dne a jaké číslo jednací] podle § 149 odst. 1. písm. a) tr. řádu a sám rozhodl, že podle § 51a odst. 1 tr. řádu mám v trestní věci vedené u Okresního soudu v [DOPLNIT – jakého] pod sp. zn. [DOPLNIT – jakou], nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně.

V . . . , dne ___/___/_____

.....
vlastnoruční podpis poškozené

Příloha č. 19

Trestní oznámení

Policie České republiky, Obvodní oddělení [DOPLNIT – adresa]
 alter: Obvodní (okresní) Státní zastupitelství [DOPLNIT – adresa]

Věc: Oznámení o podezření ze spáchání trestného činu
 [DOPLNIT – jakého]

Oběť/oznamující: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum
 narození, bydliště]

Podezřelý: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození,
 bydliště]

I.

Domnívám se, že došlo k protiprávnímu jednání, kterého se
 dopustil [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště]
 tím, že dne/v období [DOPLNIT – kdy, v jakém období] způsobil
 následující:

[DOPLNIT – zvolte mezi a) – e) níže]

II.

Co se mohlo stát:

- a) podrobný popis násilného jednání včetně následků:
 (bití, vyražení zubů, trhání vlasů atd.), a to **co, kdy, kde, kdo,
 jak, čím, proč, zjištěný následek**
- b) neplní vyživovací povinnost podle § 196 tr. zákoníku (neplatí
 výživné),
- c) dítě bylo přímým svědkem domácího násilí (psychické týrání
 dítěte podle § 198 tr. zákoníku)
- d) dítě je přímým svědkem domácího násilí (ohrožení výchovy
 dítěte podle § 201 tr. zákoníku)
- e) a mnoho dalších protiprávních jednání, např. nebezpečné
 pronásledování, nebezpečné vyhrožování⁶⁰.

To vše za přítomnosti svědka (včetně dětí!), vložte jméno
 a adresu očitého svědka.

60 Poradte se s odborníkem např. z řad pracovníků neziskových organizací!

Toto jednání může dále potvrdit, např. sousedi, příbuzní – jméno, příjmení.

Přikládám tyto důkazy, např. lékařskou zprávu, fotografii zničeného bytu, fotografii rozsahu mých zranění apod.

III.

V jeho činu spatřuji protiprávní jednání, a proto činím toto oznámení za účelem dalšího šetření události. Žádám, abych do 30 dní byla seznámena s výsledky vyšetřování.

V . . . , dne __/__/____

.....

vlastnoruční podpis navrhovatelky

Příloha č. 20

Plná moc oběti/ poškozené trestným činem pro zmocněnkyni/ zmocněnce v trestním řízení

Policie České republiky, Obvodní oddělení [DOPLNIT – adresa]
 Obvodnímu (okresnímu) státnímu zastupitelství
 adresa [DOPLNIT – adresu zastupitelství]⁶¹

Věc: Udělení plné moci v trestním řízení sp. zn. [DOPLNIT – spisovou značku]

Já, níže podepsaná [DOPLNIT – jméno, příjmení, bydliště]

zmocňuji

paní/pána [DOPLNIT – jméno zmocněnce/zmocněnkyně]

nar. dne [DOPLNIT – datum]

bytem [DOPLNIT – adresa zmocněnce/zmocněnkyně]

aby mne, jako zmocněnec v trestní věci vedené u [DOPLNIT – u kterého orgánu, pod jakou spisovou značkou] proti obviněnému panu [DOPLNIT – jméno a příjmení], bytem [DOPLNIT – adresa], ve kterém vystupuji jako poškozená, ve všech úkonech a navazujících řízeních zastupovala/zastupoval.

V . . . , dne __/__/____

.....
 vlastnoruční podpis zmocnitelky/zmocnitele

Zmocnění přijímám dne __/__/____

.....
 podpis zmocněnkyně/zmocněnce

61 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách www.justice.cz.

Příloha č. 21**Návrh na projednání přestupku**

Obecnímu úřadu v [DOPLNIT město + adresu]

Navrhovatelka: [DOPLNIT – jméno, příjmení,
datum narození, bydliště]

Podezřelý ze spáchání přestupku: [DOPLNIT – jméno, příjmení,
datum narození, bydliště]

I.**Skutkový stav**

[DOPLNIT – je nutno uvést a popsat, konkrétně jakým jednáním mělo dojít ke spáchání přestupku např. mě dlaní uhodil do prvé části tváře, poté mě svalil na zem, kde mě kopal do břicha, tahal za vlasy, škrtil, čímž mi způsobil hematoma na pravé části tváře, pohmoždění břicha, dále je nutné popsat okolnosti, za kterých k tomuto jednání došlo].

Důkazy:

lékařskou zprávou
fotografiemi zranění
výslechem svědkyně
potvrzením o vykázání

II.**Návrh na projednání přestupku**

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby výše nadepsaný úřad projednal jednání podezřelého ze spáchání přestupku v přestupkovém řízení a vydal příslušné rozhodnutí o spáchání přestupku.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis navrhovatelky

Příloha č. 22**Stížnost o odložení věci v trestním řízení**

Policie ČR

Krajské ředitelství [DOPLNIT – kde]

Služba kriminální policie a vyšetřování⁶² [DOPLNIT – adresu]

K rukám vyšetřovatele [DOPLNIT – jméno nadřízeného]

Ke sp. zn. [DOPLNIT – spisovou značku]

Poškozená: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště]**Věc: Stížnost proti usnesení o odložení věci**

Dne [DOPLNIT – datum] bylo poškozené doručeno usnesení o odložení věci o podezření ze spáchaní trestného činu [DOPLNIT – jakého, přesně citovat z usnesení] se zdůvodněním, že nejde o trestný čin a je na místě věc vyřídit jinak.

[DOPLNIT – na co si stěžujete, např. nepoměr přístupu vyšetřovatelů k důkazům obou stran, zpochybnění důkazu poškozené, akceptace průkazně lživých tvrzení pachatele atd.]

Proti tomuto usnesení podává poškozená stížnost ve smyslu § 159a odst. 6 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, v platném znění. Vzhledem ke složitosti případu zašle písemné odůvodnění prostřednictvím svého zmocněnce [DOPLNIT – koho] v zákonné lhůtě 10 dní.

Z výše uvedených důvodů poškozená žádá o postoupení věci jinému policejnímu orgánu k provedení všech potřebných šetření.

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis poškozené

62 Stížnost je třeba podat u útvaru policie, proti jehož příslušníkovi stížnost směřuje.

Příloha č. 23**Trestní oznámení pro neplacení výživného**

Policie České republiky, Obvodní oddělení [DOPLNIT – adresa]
 alter: Obvodní (okresní) Státní zastupitelství [DOPLNIT – adresa]

Věc: Oznámení o podezření ze spáchání trestného činu podle § 196 trestního zákona – zanedbání povinné výživy

Oběť/oznamující: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště]

Podezřelý: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště]

I.

Pan [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště] je otcem mých nezletilých dětí [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště všech nezletilých dětí]. Naše manželství bylo rozvedeno rozsudkem [DOPLNIT – datum vydání rozsudku, spisová značka, den právní moci] a byla panu [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště] uložena povinnost hradit na výše označené nezletilé děti výživné částkou [DOPLNIT – kolik]měsíčně, vždy do každého [DOPLNIT – kolikátého] dne v měsíci k mým rukám.

Vyměřené výživné otec již [DOPLNIT – kolik] měsíců neplatí, ač k tomu byl již několikrát vyzván. S dětmi se otec stýká nahodile, resp. téměř vůbec. Životní úroveň dětí se pohybuje nad hranicí životního minima a není možné jim poskytnout to, co je pro děti jejich věku obvyklé – [DOPLNIT – zájmová činnost, výuka jazyků, letní tábor]. Tím trpí jejich žádoucí rozvoj a dostávají se i do sociální izolace.

Důkazy:

rozsudky soudů
 upomínkami
 výslechem svědků

II.

Lze se domnívat, že neplněním hrazení výživného po dobu delší než 4 měsíce došlo k protiprávnímu jednání, kterého se dopustil [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození, bydliště]. V jeho činu lze spatřovat protiprávní jednání naplňující znaky trestného činu podle § 196 trestního zákona, a proto činím toto oznámení za účelem dalšího šetření

události. Žádám, abych do 30 dní byla seznámena s výsledky vyšetřování.

V . . . , dne __/__/____

.....

vlastnoruční podpis oznamovatelky

Příloha č. 24**Odvolání poškozeného do rozhodnutí soudu o náhradě škody a nemajetkové újmy**

Krajskému (Městskému) soudu v [DOPLNIT – město]
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]⁶³

prostřednictvím

Obvodního (okresního) soudu v [DOPLNIT – město]
adresa [DOPLNIT – adresu soudu]

ke sp. zn. [DOPLNIT – spisovou značku]

Obžalovaný: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození,
bydliště]

Poškozená: [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum narození,
bydliště]

Věc: odvolání proti rozsudku [DOPLNIT – datum vydání,
spisovou značku rozsudku] – **rozhodnutí o náhradě škody/
nemajetkové újmy**

Rozsudkem [DOPLNIT – datum vydání, spisovou značku
rozsudku] byl obžalovaný [DOPLNIT – jméno, příjmení, datum
narození, bydliště] uznán vinným trestným činem [DOPLNIT –
trestný čin], kterého se dopustil ve společném obydlí
v přítomnosti nezletilých dětí [DOPLNIT – jména, příjmení, data
narození nezletilých dětí].

V trestním řízení byl ze strany poškozené řádně a včas
uplatněn požadavek na náhradu škody ve výši [DOPLNIT –
výše] Kč a nemajetkové újmy [DOPLNIT – výše] Kč. Soud
uložil obžalovanému, aby mně nahradil způsobenou škodu
v požadované výši [DOPLNIT – výše] Kč. Pokud jde o náhradu
nemajetkové újmy, soud mě odkázal na občanskoprávní řízení.

V prohlášení poškozené, podle § 43 odst. 4 trestního řádu,
poškozená uvedla jaký negativní dopad měl/-y spáchaný/-é
trestný čin/-y na její psychické zdraví. Je v permanentní v péči
psychiatra a dochází na psychoterapie. Její osobní život se kvůli
přetrvávajícímu traumatu významně zhoršil.

63 Seznam adres jednotlivých soudů najdete na internetových stránkách
www.justice.cz.

S ohledem na shora uvedené se navrhuje, aby Krajský soud zrušil stanovisko soudu o náhradě nemajetkové újmy a uložil nalézacímu soudu, aby nemajetková újma ve výši [DOPLNIT – výše] Kč byla odsouzeným poškozené zaplacena.

Důkazy:

rozsudkem

lékařskou zprávou

event. znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví

V . . . , dne __/__/____

.....
vlastnoruční podpis poškozené

**Vaše právo – první právní pomoc ženám,
obětem domácího násilí**

Mgr. Veronika Ježková, JUDr. Jiřina Voňková,
PhDr. Dana Pokorná

10. aktualizované a doplněné vydání, 2020

vydal profem, centrum pro oběti
domácího a sexuální násilí, o. p. s.,
V Luhu 715/6, 140 00 Praha 4-Nusle

e-mail: info@profem.cz

www.profem.cz

redakce: Eva Michálková, Lukáš Straňák

grafická úprava a sazba: Jana Štěpánová, RedGreenBlue

ilustrace: Iveta Kratochvílová

tisk: Studio Art Print, s. r. o.

ISBN: 978-80-907512-2-4

PROFEM
= PRÁVO
= POMOC

Vydání této publikace finančně podpořil
Magistrát Hlavního města Praha a MČ Praha 4.

**MĚSTSKÁ ČÁST
PRAHA 4**

ISBN: 978-80-907512-2-4

